ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 222 (472) ◆ П'ятниця, 20 листопада 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

ЗУСТРІЧ З ЛІДЕРАМИ ПРОФСПІЛОК

Напередодні другого (позачергового) з'їзду профспілок України Президент Леонід Кравчук зустрівся з керівниками Федерації, республіканських галузевих комітетів і обласних Рад профспілок. На зустрічі йшлося про насущні проблеми профспілкового руху в суверенній Україні, соціального захисту трудящих в умовах переходу до ринку, роль у цій справі профспілкових організацій і державних органів.

Президент відповів на численні запитання лідерів профспілок. Учасники зустрічі висловили ряд конкретних пропозицій, спрямованих на подолання економічної кризи і поліпшення життя народу України.

Володимир ЧЕРКАС.

«ТРЕБА ВИЗНАЧИТИСЯ: ХТО МИ Й КУДИ ЙДЕМО»,—

наголосив на зустрічі з делегатами позачергового з'їзду профспілок України Голова Верховної Ради України Іван Плющ

Мети зустрічі — висловити й донести до керівництва найвищого законодавчого органу республіки тривоги профспілкового активу, запропонувати шляхи спільної, більш ефективної роботи профспілок і парламенту над законопроектами — досягнуто. Промовці наголошували на тому, що директорське лобі парламенту робить усе, щоб позбавити профспілки впливу в трудових колективах, можливостей захищати трудящих. Наводилося чимало прикладів утиску профспілок, зокрема віднині вони не вправі контролювати виконання колективних угод. брати участь у нормуванні праці та формуванні заробітної плати, здійснювати нагляд за безпекою праці на виробництві. Йшлося також про те, що прийняття Закону України «Про порядок розв'язання колективних трудових спорів (конфліктів)» у вигляді, запропонованому проектом (застосування локауту до трудових колективів), може призвести лише до соціальної нестабільності.

(Закінчення на 2-й стор.).

ПЕРЕКУР ПЕРЕД...

Страйк, до якого останнім часом так закликали лідери шахтарського руху, в Донбасі не відбувся. І це добре. Але передстрайковий стан у регіоні зберігається. Так вирішили представники трудових колективів області на нараді, яка відбулася в Донецьку. Щоправда, на нараду з причини буревію та нестачі пального не приїхало багато делегатів, але всі вони по телефону підтвердили згоду рішення страйкому.

До Верховної Ради відбула делегація донеччан на чолі зі страйкомівцем Михайлом Криловим. Вимоги ті самі: перегляд проекту Закону про розв'язання трудових спорів (конфліктів), скасування в нім пункту про локаут.

А поки що у шахтарів Донбасу після чергової виснажливої зміни — перекур. Є над чим замислитися...

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Донецьк. **Фото Юрія ХРОМУШИНА.**

«СТАРТ» НЕЗАБАРОМ СТАРТУЄ

Ратифікація договору «СТАРТ» про скорочення стратегічних озброєнь розпочнеться в українському парламенті наприкінці грудня чи на початку січня наступного року. Про це вперше повідомив вчора Президент України Леонід Кравчук.

А зробив він цю заяву на зустрічі з представниками найвпливовіших засобів масової інформації Федеративної Республіки Німеччина. Зустрічі, яка тривала понад годину і на якій глава нашої держави відповів на численні запитання німецьких журналістів.

Отож, про ядерне роззброєння України. Стратегічного курсу щодо знищення ядерної зброї ми не змінюємо, наголосив Президент України. Однак перед цим слід вирішити питання матеріального відшкодування та посилення гарантій безпеки України з боку ядерних держав, насамперед Росії.

(Закінчення на 2-й стор.).

ВРУЧЕНО ВІРЧІ ГРАМОТИ

Учора в Маріїнському палаці Надзвичайний і Повноважний Посол Угорської Республіки в Україні Іштван Варга вручив вірчі грамоти Президентові України Леонідові Кравчуку.

Під час урочистої церемонії Леонід Кравчук наголосив на тому, що Угорщина була першою країною, яка почала розвивати з Україною справжні міждержавні відносини. Іштван Варга у свою чергу запевнив, що докладе всіх зусиль для подальшого розвитку взаємовигідних двосторонніх зв'язків.

З МЕТОЮ стабільного забезпечення електричною і тепловою енергією промисловості і населення в листопаді—грудні 1992 року Кабінет міністрів зобов'язав Держкомнафтогаз поставити електростанціям Міненерго додатково до виділених раніше ресурсів 300 тис. тонн дизельного палива, а також щодобово — 83 мільйони кубометрів газу.

Держвуглепром має забезпечити поставку цим електростанціям 5 мільйонів тонн вугілля, зменшивши його відвантаження у вказаний період підприємствам Мінпрому та для експорту.

Національному банку рекомендовано вишукати можливість для надання Міненерго цільового пільгового кредиту для розрахунків за паливо.

ЩЕ ОДНА ВЕРСІЯ

«Голос України», інші засоби масової інформації вже писали про те, що у французькому порту Гаврі поліція заарештувала кількох моряків з Чорноморського морського пароплавства, яких звинувачують у вбивстві сімох африканців за борту контейнеровоза «Рубі». Нової інформації про цю подію за тиждень, що минув, надійшло небагато, та все ж деякі подробиці є.

(Закінчення на 10-й стор.).

Парламентська хроніка

ЩЕ ОДИН ЕТАП РЕВОЛЮЦІЇ?

Денне та вечірнє засідання 18 листопада

Без перебільшення цей день можна назвати історичним у житті України, її парламенту, уряду. Щоправда, давати стовідсоткову гарантію, що прийняті рішення вже найближчим часом приведуть до економічного процвітання, напевне, не наважиться ніхто. Однак навіть у тому випадку, коли новий уряд протягом наступних шести місяців зуміє загнуздати інфляцію, припинити наше скочування в економічну прірву, йому гарантоване звання уряду національного порятунку.

Слово правди, яке почули парламентарії з уст Прем'єр-міністра Леоніда Кучми, викликало в сесійному залі адекватну реакцію. За невеличким винятком у всіх виступах звучала підтримка тим рішенням, які запропонував уряд. Більше того — народний депутат Волощук, провівши невелике дослідження, запропонував своїм колегам перестати красуватися біля мікрофонів і не задавати запитання задля запитань. Адже чіткі відповіді Прем'єр-міністра зайняли всього вісім хвилин, а розпливчасті напівзапитання, напівиступи депутатів — 52 хвилини. Тобто коефіцієнт корисної дії парламенту, як засвідчив цей хронометраж, не на користь останнього.

Можливо, дослухаючись до голосу свого колеги, а швидше за все, усвідомлюючи важливість моменту, більшість парламентаріїв відклали вбік свої партійні переконання, забули про ідейні міжусобиці. Що їх об'єднало? Очевидно, реальне усвідомлення небезпечної ситуації, у якій опинилася Україна. Наприклад, народні депутати Козаренко, Хмара, яких аж ніяк не можна назвати партійними однодумцями, були єдині в тому, що повноваження, які просить уряд, треба надати. Багатьох парламентаріїв об'єднала ще одна теза в їхніх виступах — критика Президента. Один з народних обранців прямо заявив, що розглядає доповідь Леоніда Кучми як звіт про результати діяльності Леоніда Кравчука. Різкій критиці було піддано і новостворені президентські структури.

Багатьом імпонує програма боротьби з корупцією, яку запропонував Прем'єр-міністр. Проте, забігаючи наперед, вже нині можна сказати, що саме на цьому шляху Леонида Кучму та його однодумців чекають важкі випробування, які вимагатимуть від них великої громадянської мужності. Адже не секрет (і про це неоднораз зово говорили виступаючі) — корумпована хвороба вразила на сьогодні всі структури — від найвищого ешелону влади і до найнижчого. Для успішної боротьби з нею доведеться терміново створювати нове законодавство, оскільки досі такого не існувало. А про те, що протидія боротьбі з мафією існуватиме на всіх рівнях, і говорити нічого. Більше того — як стало відомо авторові цих рядків з джерел, близьких до офіційних, одразу ж після начерку програми дій нового Кабінету міністрів на адресу Прем'єр-міністра та деяких членів уряду вже звучать погрози. І недарма один з народних депутатів привів слова Маркса про те, що немає таких злочинів, на які б не пішов капітал, коли сума його доходів перевищує триста відсотків. У нинішніх же мафіозних кланів вона давно сягнула за тисячу і більше відсотків.

І хоча народний депутат Романюк назвав все, що нині робить парламент, експериментами недосвідченого хірурга зі скальпелем в руках, проте він визнав, що перейти безболісно від системи рабства до свободи неможливо. Щодо заходів запропонованих урядом, то їх називали по-різному. Одні парламентарії вважають, що це другий етап бархатної революції, оскільки перший відбувся в політичному житті, а тепер настав час змін в економіці. Інші чекають від уряду «німецького чуда», бо вважають, що наша держава нагадує нині Німеччину в перший післявоєнний рік, а дехто програму заходів порівнює з андроповською. Проте більшість політичних сил мають спільну думку — необхідно покласти край хаосові. І хоча у виступах не звучало поняття «сильної руки», проте із розмов з народними обранцями я виніс переконання, що саме такі функції покладені по суті на уряд Леоніда Кучми. Дехто з них самокритично визнавав, що в даній критичній ситуації передача владних функцій урядові єдино правильний хід. Оскільки, на їх думку парламент останнім часом нагадував погану футбольну команду, яка замість того, щоб чітко визначити стратегію і тактику гри, вся разом кидалася за м'ячем.

Але як би там не було, парламент України на відміну від свого північного сусіда продемонстрував дійсно високі політичні якості. Він не став конфронтувати з урядом, а довірив йому на півроку всі найважливіші функції. Зокрема, прийнявши конституційною більшістю Закон України «Про тимчасове зупинення повноважень Верховної Ради України, передбачених пунктом 13 статті 97 Конституції України і повноважень Президента України, передбачених пунктом 7—4 статті 114-5 Конституції України» передав Кабінетові Міністрів здійснення законодавчого регулювання відносин власності, підприємницької діяльності, соціального і культурного розвитку, державної митної, науково-технічної політики, кредитно-фінансової системи, оподаткування, державної політики оплати праці і ціноутворення, а також надзвичайні повноваження, якими був наділений Президент України.

Звичайно, у багатьох виникнуть запитання щодо того, чим же займатиметься Верховна Рада протягом цього часу. Роботи вистачить. Хоча б над Конституцією України, ратифікацією міжнародних Угод. І не тільки — адже у своєму виступі Прем'єр-міністр чітко сказав, що всі зміни, доповнення у законодавчих актах узгоджуватимуться і проходитимуть експертизу в Комісіях Верховної Ради. Так, що дарма дехто з скептиків вважає, що всю свою відповідальність парламент переклав на уряд. Безумовно, подію, що відбулася цього дня будуть осмислювати і переосмислювати, але безперечним залишається одне — зроблено рішучий крок, аби подолати кризу в Україні. І, дай Бог, щоб цього вдалося досягти.

Василь ТУГЛУК.

РЕВІЗОР ДО НАС ПОКИ ЩО НЕ ЇДЕ

Ранкове засідання 19 листопада

Як завжди, пленарне засідання депутати розпочали з «гарячих» повідомлень: депутат Любенчук запропонував комусь вийти на зустріч з сотнею «афганців», які стоять перед Верховною Радою, дати дозвіл колгоспам на деколективізацію, депутат Марченко запропонував уточнити прийняте сесією напередодні, а депутат Слєднєв просив включити у порядок денний питання про піонерський табір в Анапі, довкола якого ламають списи міністерство безпеки Росії та металургійний комбінат суверенної України. З'ясувалося, що всі ці питання уже кимось розглядаються і вирішуються. Депутати перейшли до розгляду проекту Закону «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні».

З 15-хвилинною доповіддю виступив перший заступник міністра фінансів України В. Ільїн. Необхідність створення державної контрольно-ревізійної служби доповідач мотивував тим фактом, що в Україні понад 80 відсотків власності — державні, що нагальним є контроль за використанням коштів бюджету, існуванням подібних структур в найрозвиненіших країнах і, нарешті, численними фактами порушення своїх обов'язків відомчими контрольними службами, внаслідок чого протягом 1988—1991 років виявлено розтрат, недостач і привласнень на суму понад 100 мільйонів карбованців щороку — у цінах тих років, за курсом тих років. Причому тенденція до зростання зловживань чітко прослідковується з року в рік.

Контрольно-ревізійну службу пропонується створити при Міністерстві фінансів України і на його базі.

У депутатів виникли сумніви з приводу доцільності створення натомість армії відомчих ревізійних служб монополізованої служби, і, схоже, заступник міністра не зміг їх розвіяти. Не сподобалося кільком депутатам також нечітке формулювання про обов'язковість (необов'язковість) державного контролю у недержавних структурах: тут можливі різнотлумачення. В. Ільїн наголошував на тому, що створення державної контрольно-ревізійної служби не знімає необхідності аудиторських контор, проект закону про які допрацьовується Кабінетом міністрів. Але підкреслив: аудиторські перевірки — необов'язкові...

Нарешті, остання теза, яка червоною лінією пройшла крізь обговорення проекту закону, знищила можливість прийти до єдиної думки — як узгоджується прийнятий напередодні Закон (передання частини конституційних повноважень Верховної Ради уряду) з діяльністю депутатів. Механізм, як з'ясувалося, кожен уявляв собі свій. Рятівним було рішення про прийняття закону у першому читанні. Спрямовані у всі сторони світу депутатські пропозиції має систематизувати уряд.

Костянтин ПАРИШКУРА.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про міністра культури України

Призначити Дзюбу Івана Михайловича міністром культури України, увільнивши від цих обов'язків Хоролець Ларису Іванівну у зв'язку з переходом на іншу роботу.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ,
17 листопада 1992 року

Учасникам і гостям конференції Українського фонду миру

Дорогі друзі!

Від щирого серця вітаю вас, посланців багатомільйонного миротворчого загону, що зібралися на конференцію Українського фонду миру.

Рік у рік мільйони українських громадян своїми скромними внесками поповнюють скарбницю фонду. Знаю, це гроші не від щедрот своїх, а від глибокого душевного багатства, від бажання допомогти ближньому, сприяти зміцненню нової Української держави. Цілком підтримую новий напрямок, який ви обрали останнім часом: віддавати максимум матеріальних і духовних сил соціально незахищеним людям, інвалідам та ветеранам війни, вдовам, сиротам, тим, хто постраждав від чорнобильської катастрофи. Ваша благородна діяльність під назвою «Турбота» — це вияв активної підтримки уряду з метою вивести Україну зі скрути, гарантувати їй щасливе майбутнє. Заслуговує всілякої підтримки також програма «Мир в нашому домі». Воістину нема сьогодні для нас іншого шляху, ніж відстоювати мир у рідній оселі, не допускати кровопролиття та трагедій.

Український фонд миру має, багату історію, славні традиції. Бажаю зміцнювати і примножувати їх. Здоров'я вам, щастя, віри в торжество нашої святої справи — розквіту вільної, могутньої України.

З пошаною
Л. КРАВЧУК.

«ТРЕБА ВИЗНАЧИТИСЯ: ХТО МИ Й КУДИ ЙДЕМО»

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Визнаючи справедливість вимог профспілкового активу, І. Плющ висловив думку про те, що процеси, які відбуваються в нашому суспільстві, закономірні. Вони є результатом багаторічної стагнації держав колишнього Союзу, знущання над законами економіки заради помилкової ідеї. Ця відвертість викликала серед делегатів хвилю обурення. Але І. Плющ продовжував викладати свою думку щодо становища України, а також про те, як ми відстали від інших країн світу через ідеологізацію життя.

— Настав час визначитися, — наголосив Голова Верховної Ради України, — хто ми й куди йдемо. Адже прийняті економічні закони орієнтовані на ринкову економіку, а вона, на жаль, залишилася економікою часів воєнного комунізму.

Після тривалої дискусії, що відбулася в залі засідань Будинку профспілок, Голова парламенту, голови постійних Комісій — з питань соціальної політики та праці Микола Білоблоцький, з питань охорони здоров'я Павло Віцяк, з питань законодавства і законності Олександр Коцюба, які взяли участь у цій зустрічі, — і делегати дійшли висновку: слід спільними зусиллями, із залученням профспілкового активу до процесу законотворення працювати на подолання кризи в Україні.

Світлана ПИСАРЕНКО.

«СТАРТ» НЕЗАБАРОМ СТАРТУЄ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Представників преси, радіо і телебачення ФРН, природно, цікавили перспективи зміцнення україно-німецьких відносин. Німеччина займає в нашій зовнішній політиці пріоритетне місце. І це не просто слова, підкреслив Леонід Кравчук. Вже зараз, в такий складний час, питома вага ФРН в економічних відносинах з Україною найбільша. З другого ж боку склалася цікава ситуація: жваві економічні зв'язки не мають під собою практично ніякої правової бази. В зв'язку з цим Президент України висловив сподівання, що невдовзі Україну відвідає канцлер ФРН і саме під час цього візиту будуть підписані необхідні правові документи.

Коли Україна вийде з економічної кризи? І це дуже цікавило гостей з Німеччини. Процес економічних перетворень після того, як новий український уряд отримав необхідні повноваження, відбуватиметься набагато швидше, вважає Леонід Кравчук. Втім, перші ознаки зменшення падіння виробництва, насамперед у легкій промисловості, треба очікувати не раніше другої половини наступного року. А от повністю вийдемо з кризи після того, як перебудуємо структуру народного господарства. Раніше, ніж через 7—10 років цього не відбудеться.

Йшлося на зустрічі також і про перспективи вступу України до ЄС, і про західну допомогу. Допомога нам потрібна, сказав Президент, але переваги ми надаємо не кредитам, а інвестиціям, залученню нових технологій, взаємовигідному співробітництву.

* * *

Того ж дня представників засобів масової інформації ФРН прийняв Голова Верховної Ради України Іван Плющ. Він відповів на численні запитання журналістів. Докладнішу інформацію про цю зустріч читайте в наступному номері.

Ігор ГРУШКО.

ДЕРЖАВНА КОМІСІЯ
по проведенню грошової реформи в Україні

РІШЕННЯ № 16

від 17 листопада 1992 року **Київ**

З метою прискорення розрахунків між суб'єктами господарської діяльності в межах України та посилення відповідальності банків, підприємств і організацій, що беруть участь у виконанні цих розрахунків, за їх своєчасне надходження від платника до отримувача:

1. Міністерству зв'язку України визначити у двотижневий строк термін поштового пробігу банківських платіжних документів за перерахування коштів у межах України в залежності від відстані між підприємствами зв'язку. Визначити при цьому, що максимальний термін пробігу цих документів не повинен перевищувати 7 днів.

2. Встановити, що при перевищенні встановленого Міністерством зв'язку поштового терміну поштового пробігу, до конкретних підприємств зв'язку застосовуються економічні санкції, як до платників, передбачені пунктом 1 постанови Президії Верховної Ради України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань» від 21 серпня 1992 р. № 2578—ХП.

3. Установам банків:

— забезпечити зарахування або списання грошових сум по отриманим платіжним документам при касово-розрахунковому обслуговуванні підприємств в строк не більше 3 днів;

— передбачити при укладанні угод з підприємствами зв'язку на доставку платіжних документів відповідальність останніх по сплаті пені за недотримання строків доставки документів в розмірах, передбачених зазначеною постановою Президії Верховної Ради України;

— забезпечити чітку реєстрацію дат надходження та відправки розрахункових документів.

4. Національному банку України вжити заходів до прискорення запровадження більш ефективних платіжних систем, зокрема чекової, електронної та телеграфної форм розрахунків із забезпеченням надійних засобів захисту від несанкціонованого втручання в грошовий обіг.

Голова Державної комісії,
Прем'єр-міністр України
Л. КУЧМА

ПОВІДОМЛЕННЯ

Президія Академії правових наук України повідомляє про склад Академії

Дійсні члени (академіки):
Бажанов М. І., Бару М. Й., Бурчак Ф. Г., Васильєв А. С., Волков В. Д., Воронова Л. К., Гончаренко В. Г., Грошовий Ю. М., Закалюк А. П., Коновалова В. О., Копєйчиков В. В., Костицький М. В., Луць В. В., Мамутов В. К., Орзих М. П., Підопригора О. А., Побірченко І. Г., Рогожин А. Й., Сіренко В. Ф., Сташис В. В., Сибільов М. М., Таранов А. П., Тацій В. Я., Цвєтков В. В., Цвік М. В., Шемшученко Ю. С., Шишкін В. І., Чангулі Г. І., Юзьков Л. П. Янчук В. З.

Члени-кореспонденти:
Альперт С. А., Бичкова У. В., Воронов М. П., Висоцький О. Ф., Даньшин І. М., Коцюба О. П., Козаченко І. П., Комаров В. В., Красько І. Ю., Кубко Є. Б., Кульчицький В. С., Кривенко Л. Т., Лазор Л. І., Лановенко І. П., Мироненко Н. М., Мурашин Г. О., Малентьєв М. Т., Матусовський Г. А., Оксамитний В. В., Панов М. І., Попов В. К., Пушкар Є. Г., Рабінович П. М., Семчик В. І., Скибицький В. В., Страхов М. М., Сафронова І. П., Свечкарьов О. І., Сумін В. О., Тихий В. П., Тодика Ю. М., Червоний Ю. С., Яновський М. В.

Академічні радники:
Андрійко О. Ф., Богословська Л. О., Бурмістров В. О., Басай В. Д., Богдан Й. Г. Бородін М. М., Буроменський М. В., Глухачьов Е. Ф., Гетьман А. П., Голіна В. В., Євграфов П. Б., Євінтов В. І., Зіоменко Ю. І., Зозулінський Б. О., Костур Т. В., Кулініч П. Ф., Каркач П. М., Картавцев В. С., Коронець Б. С., Котик З. Д., Криворученко А. А., Костенко О. М., Кривоченко Л. М., Касинюк В. І., Ломако В. А., Леоненко В. В., Масолов І. Є., Малишко М. І., Нагребельний В. П., Наумов В. Л., Оніщук М. В., Плаксін В. О., Поляков Б. М., Перепелиця О. І., Соколов А. Н., Симорот З. К., Стретович В. М., Стрельцов Е. Л., Семенов В. С., Сидак В. С., Трусов В. С., Тимченко П. М., Тютюгін В. І., Усенко М. І., Фомін Ю. Ю., Хотенець В. М., Чубарь Л. П., Чопко О. Ф., Черновецький Л. М., Шувалова В. А., Швецов Д. Ф., Шуміло М. Є., Яворський В. Д., Яковина М. М.

Президент Академії
В. Я. ТАЦІЙ.

Конфлікт

ЗА ДЕПУТАТА ЗАМОВЛЕНО СЛОВО

Навесні цього року в Кривоносівці відбулися колгоспні збори. Звичайні, із суто виробничим порядком денним. Але тут «зовсім спонтанно» виникло питання про відкликання народного депутата України Віталія Поляха. Через тиждень, вже з ініціативи самого Віталія Івановича, відбуваються, ще одні збори — уповноважених, які слухають звіт народного депутата і визнають його роботу незадовільною.

— Протоколи та рішення наших зборів, — каже голова Кривоносівської сільради Григорій Передерій, — ми адресували до Мандатної комісії Верховної Ради, щоб такий висновок був реалізований...

У цій зовні простій ситуації було кілька загадкових моментів. Найперший — незбагненна причина такого «спонтанного» рішення колективу, який два роки тому висунув свого голову в народні депутати України.

Інформація для роздумів. У грудні 1983 року Віталія Поляха обрали головою колгоспу імені Мічуріна — одного з найвідсталіших у Золотоніському районі. За кілька років вдалося підняти надої з неповних двох до 3,5 тисячі кілограмів молока на корову. Така ж картина і з інших показників. У селі збудовано сучасний будинок культури, реконструйовано дитячий садок. Господарство поволі переходило на п'ятиденний робочий тиждень...

— Подібного голови колгоспу не бачили і не хочемо бачити! — почув я в тракторній бригаді. — Не зважав ні на сім'ю, ні на дітей — карав за все підряд...

— Ми його висували у Верховну Раду тільки для того, щоб він пішов від нас, — конкретно пояснив ситуацію шофер Іван Іщенко.

Чи не правда, нестандартне розв'язання проблеми? Віталій Іванович, кажуть, і справді був крутим головою. «Сам працював і інших примушував. І наше «менше» начальство кріпко ганяв».

— Як Полях дорогою їхав, то вони галопом на роботу бігли, — розповідає доярка Катерина Задорожня. — А тепер ходять. Поважно...

Згоден, що все сказане — зовсім не привід для відкликання народного депутата. Ніхто, власне, над цим і не думав, бо, як відомо, важлива не причина, а наслідки.

— На перших зборах вирішували, кому передати у власність житлові будинки, зведені колгоспом, — пригадує голова сільради. — У будинку ж, де раніше жив Віталій Іванович, тепер залишилася його дочка із сім'єю. І коли постало це питання, то ми ніби вперше побачили всю діяльність Віталія Івановича (? — **Авт.**). Тоді й почали говорити про його порядність, вірніше, аналізувати його роботу як депутата. І прийняли рішення. На цих зборах його не було...

На наступних, відкритих, зборах уповноважених Віталій Полях, за його словами, вислухав стільки всього на свою адресу, скільки не чув за все життя.

— Почалося воно начебто з хати, а потім перейшло на діяльність депутата, — розповідає Григорій Передерій. — На зборах уповноважених аналізували його програму. По пунктах — як вони виконуються. І було дано оцінку. Якщо обіцяв перед виборами зробити те і те, то обов'язково треба відповідати за зроблене і незроблене. А коли не виконуєш програми і починаєш обіцяти, що я на вас нашлю комісію, це непорядно.

— Він особисто вам обіцяв комісію? — запитую.

— Ну, це ось мені на зборах казали, що така справа була...

Далі — більше. Селом пішли чутки й розмови, домисли і взаємні звинувачення.

— Це ж село: той одне балакає, той — інше, — пояснює заступник голови колгоспу Іван Моторний. — До цього всього додається ще інформація — правдива й неправдива: що він і машин набрав, і квартир море має. А людям це — як у вогонь масла підлити. Воно ж не звідси йде. Десь там береться...

Так ми підійшли до ще однієї, мабуть, найважливішої загадки: кому це все потрібно? Кому на руку підігрівати пристрасті й котрий місяць «колотити» село? Хто й для чого вирішив створити «веселе» життя народному депутату, обливши його брудом, — спробуй відмийся!

А тим часом справи в колгоспі імені Мічуріна знову пішли на спад.

— Надої на фермі такі, що сусідські кози краще дояться, — каже доярка Тамара Кучеренко. — Кормів немає, доїльна система не працює вже два місяці.

Тож і пригадалося комусь одразу, що обіцяв народний депутат. «Обіцяв, що буде в селі газ і гаряча вода в кожній квартирі, — не виконано. Обіцяв, що буде в кожному господарстві зона відпочинку, багаті прилавки в магазинах. Була й така фраза: «Треба нагодувати народ», але щось воно не вийшло...» Ось хто, виявляється, винен в усіх селянських бідах! Не місцеве керівництво, не голова колгоспу (з яким, до речі, нам так і не вдалося зустрітися), а народний депутат Полях. Ату його!

Хоча Віталій Іванович, кажуть, не раз пропонував на сесії районної Ради створити в районі вільну економічну зону, агроконцерн в єдиному економічному просторі, асоціації, агрофірми...

— Я розумію, до чого йдеться,— знехотя зізнався головний агроном району Федір Мацьовецький.— Але... Два роки до пенсії залишилося. Навіщо мені ті чвари?

Скромно мовчить і голова районної Ради Віктор Скидан, вважаючи, що все це — приватна справа народного депутата і його виборців. Районна ж адміністрація представника Президента просто «нічого не знає» (і знати не хоче) — це не в її компетенції.

Справді, так воно навіть краще. Бо народний депутат Полях занадто цікавий до всього. Наприклад, почав з'ясовувати, куди цукор «пливе» з районного цукрового заводу. А на депутатський запит доводиться відповідати і обласній, і республіканській прокуратурі. Тож процитуємо деякі витримки з документа, підписаного прокурором Черкаської області А. Коцюрбою. «...В основному цукор продавався підприємствам і організаціям України, але частина цукру продана за межі України. Так, згідно договору з підприємством ЕКО ТУСТ 000 м. Москви від 30.12.91 р. завод продав 300 тонн цукру по ціні 2000 крб. за тонну (два карбованці за кілограм! — **Авт.**), а підприємство продало працівникам заводу 15 автомобілів ВАЗ випуску 1991 року по ціні 20 тис. крб. за автомобіль...

Ліцензія № 12-25-16 від 30.12.91 р. на вивіз цього цукру за межі України дана першим заступником голови Держхарчопрому України Загороднім Г. Д.

По договору від 25.02.92 р. між заводом і акціонерним товариством «Российская коммерческая кампания» завод продав товариству 200 тонн цукру по ціні 7000 крб. за тонну, а товариство продало заводу 5 автомобілів ГАЗ-2410 «Волга» по ціні 30 тис. крб. за автомобіль...

На виконання цього договору 137 тонн цукру вивезено за межі України по ліцензії № 12-25-117 від 03.03.92 р., виданій першим заступником голови Держхарчопрому України Загороднім Г. Д., а 64 тонни — по ліцензії № 421 від 03.03.92 року, виданій заступником голови Черкаського облвиконкому Касьяненком М. І.».

Далі ще про комплекти меблів «Сонет-18» та «Сонет-26» і висновок: «Фактів відвантаження заводом цукру за межі України без відповідних ліцензій, зловживань при розподілі і використанні матеріальних цінностей, одержаних на бартерних умовах з боку керівництва заводу не виявлено».

Прочитавши цей документ, пригадав почуте в Кривоносівці, коли мене просили «правильно вловити момент, бо, може, з боку закону усе вірно, та є й інші норми...». Тільки розмова тоді була про інше. Та й звідки кривоносівському керівництву про все це довідатися, бо мудро ж сказано: «Не ми йдемо, а нас ведуть».

А тим часом скільки всього незробленого, недобудованого, незібраного й невикопаного можна списати на одного народного депутата! А на всю Верховну Раду? А допоки воно каламутиться, скільки всього можна зробити... для себе!

І насамкінець — про порядність.

— Всі ми люди непорядні, — довірливо зізнався мені голова Кривоносівської сільради Григорій Передерій. — На мій погляд, якщо я голова сільської Ради, то, може, мені щось і допустимо, я ж не такої висоти, як, наприклад, депутат Верховної Ради. Йому набагато більше не дозволено щодо етики і порядності...

Яка «геніальна» концепція! Уявляєте? Ось до цієї межі необхідно бути порядним, а далі вже не обов'язково — не та висота. Тільки ж порядність — вона або є в людини, або її немає. Шкода, що Григорій Васильович цього не розуміє. Бо селяни — не такі темні, як йому (і не тільки йому) здається. Рано чи пізно вони розберуться в усьому. Краще, звичайно, щоб швидше...

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Черкаська область.

КОЛИ ВЕРСТАВСЯ НОМЕР: На черговому засіданні Комісії Верховної Ради мандатної і з питань депутатської етики знову розглянуто питання народного депутата Поляха. Комісія утрималася від прийняття будь-якого рішення до повного вивчення справи. На прохання Комісії до вивчення цього питання підключився Анатолій Матвієнко, голова Комісії Верховної Ради у справах молоді, членом якої є народний депутат Полях. Тож залишається чекати конкретних висновків.

Продиктовано в номер

ЧОМУ ЗАПІЗНИВСЯ «СЛАВУТИЧ»

Як ми повідомляли, урочистості з нагоди прибуття до Севастополя першого корабля українського флоту «Славутич» мали відбутися 18 листопада. Але перший заступник головнокомандуючого ВМФ Росії, командуючий ЧФ адмірал Касатонов чинив кораблеві всілякі перешкоди. Нарешті, 19 листопада о 10.30 «Славутич» зайшов у морський порт Севастополя. На кораблі майорів гюйс — синє полотнище із золотим гербом України. Командир корабля капітан III рангу В. Мандич доповів командуючому ВМС України контр-адміралу Б. Кожину про успішне завершення першого етапу державних випробувань. Після мітингу моряки запросили зустрічаючих на борт «Славутича», де сходи представники п'яти національностей. Севастопольське відділення «Просвіти» вручило екіпажеві книжки та посібники для вивчення української мови.

Олександр ПІЛАТ.

Є МУНІЦИПАЛЬНЕ ТБ

Щойно відбулася перша чотиригодинна передача «ТБ-Одеса». Враження: це справді щось нове. Тележурналісти відмовились від гонитви за останніми подіями, зуміли цікаво подати глядачам кілька великих тематичних блоків: економіка, екологія, культура. «Вважаю телебачення не «інформацією», а видом мистецтва, що прокладає людині шлях до себе. Ми боротимемося не «проти» чогось, а «за»: за людину, за природу, за доброту», — так визначила мету муніципального телебачення Одеси його генеральний директор Наталя Чернецька.

Георгій ВОРОТНЮК.

СТИХІЯ ПОЗА ЗАКОНОМ

Надзвичайна комісія КМ Криму повідомила: ураган 14—15 листопада завдав півострову збитків на 2—2,5 млрд. карбованців. Відбудовчої роботи надзвичайно багато. Кабінет міністрів України виділив для Криму практично все необхідне, на підході — ешелони з шифером, склом, бензином, лісоматеріалами. Комісія відзначила, що у перших рядах боротьби зі стихією та під час відновлювальних робіт дуже добре показали себе військові. Голова комісії, заступник Голови Ради міністрів Криму Є. Кротенко зазначив, що півострів повинен мати спеціальний закон про заходи у ліквідації наслідків стихійних лих.

Наш кор.

ПОТРІБНА ГЕРАЛЬДИЧНА СЛУЖБА

Завтра у Львові завершується друга наукова геральдична конференція. Українське геральдичне товариство створене у Львові два роки тому. Його мета — віднаходити й робити надбанням широкого загалу давню геральдику як невід'ємну частку культури народу. Адже геральдика як наука оформилася ще у XIII столітті, але потім Петро I «започаткував» її за допомогою іноземних спеціалістів, а епоха соціалізму вигадала свої символи. Учасники конференції обговорили питання створення геральдичної служби при Уряді або при Президентові й запропонували відповідний проект.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

ГРАНАТИ У НАШОМУ ПОБУТІ

У Хмельницькому сталася сенсаційна подія: невідомі особи кинули вночі гранату під особисту автомашину заступника голови Хмельницької міськради Леоніда Лисого. Одні обивателі вважають подію актом політичним, інші — побутовим, але сам факт застосування гранати не може залишити громадськість байдужою.

Михайло ВАСИЛАШКО.

ЗЛОДІЯ ЗАХОПИЛИ ЗНЕНАЦЬКА

Кілька днів тому Чернівці облетіла тривожна звістка — пограбовано квартиру одного з найвідоміших в Україні колекціонерів, при цьому жорстоко вбито його дружину.

Тікаючи з місця злочину, грабіжник увімкнув на кухні газову плиту, що могло обернутися непоправним лихом для мешканців сусідніх квартир. На щастя, вбивця забув зачинити вікно... Оперативно-пошукова група управління внутрішніх справ швидко розшукала злочинця — колишнього рецидивіста. Вилучені у нього цінності — ікони 15—16 століть, золочені церковні чаші, портсигари, срібні шкатулки, шаблі, монети, ордени, живописні полотна — повернулися до власника.

Василь БАБУХ.

У НАС СВОЄ ЧИКАГО

Протягом двох днів у пологовому відділенні клінічної лікарні № 3 Києва операції по видаленню пухлин статевих органів проводив член Товариства професорів гінекології та акушерства з Чикаго (США) та Експертної комісії лікарів США та Канади, доктор медичних наук Василь Трухлий. Можна порадіти за пацієнток, котрих оперували найсучаснішими інструментами, лікували антибіотиками, які прибули разом з американським хірургом. Кожна жінка одержала допомогу вартістю 5 тисяч доларів у Сполучених Штатах. «Назавтра пан Трухлий від нас піде, — пожалкувала начмед Галина Марченко. — Усе стане на свої місця, бо у нас своє Чикаго».

Сергій ВУСАТИЙ.

МАЙЖЕ ВСЯ ЄВРОПА

Завтра у Києві починається фестиваль європейських камерних театрів «Сузір'я» за участю митців з Австрії, Болгарії, Голландії, Росії, Естонії, Чехо-Словаччини та Польщі. Ініціатор — київська Майстерня театрального мистецтва «Сузір'я». Фестиваль завершиться 28 листопада.

Христофор ГРУША.

ЗНОВУ КЛИЧУТЬ ДО РОСІЇ

Народний депутат Республіки Крим, депутат Севастопольської міськради Олександр Круглов зробив кілька заяв з приводу передачі в 1954 році Кримської області зі складу РРФСР до складу Української РСР. Депутат стверджує, що оскільки був Указ Президії ВР РРФСР від 30 жовтня 1948 року про статус Севастополя як міста республіканського підпорядкування і в 1954 році його не скасовано, то місто, мовляв, має бути у складі Росії. Як голова постійної комісії Севастопольської міськради у зверненнях громадян, гласності і засобах масової інформації Олександр Круглов зробив депутатський запит Голові ВР РФ Р. Хасбулатову і отримав таку відповідь: «Повідомляємо, що даний Указ при передачі в 1954 році Кримської області зі складу РРФСР до складу Української РСР не був визнаним таким, що втратив силу. І до цього часу не скасований, будь-яких змін до Указу не вносилося».

На днях Олександр Круглов повернувся із Москви до Севастополя. У розмові з журналістами він сказав:

— Я був делегований постійною депутатською комісією, яку очолюю, а також депутатською групою «Російський Крим», міськими комітетами «Фронт національного порятунку» і «Російські народні збори». Тиждень працював з документами в різних секціях і фракціях ВР РФ. Зустрічався і вів переговори з депутатами Бабуріним, Астаф'євим, Ісаковим, Константиновим, Павловим, Пудовкіним, Яровим. Причому з кожним з них окремо. Вони заявили, що необхідно негайно вирішити це питання, для чого його винесли на сесію ВР РФ. Більше того, було висловлено готовність винести це питання на З'їзд народних депутатів, якщо його не розгляне сесія.

А 11 листопада О. Круглов виступив на сесії Севастопольської міськради і заявив — не більше і не менше, — що «треба відновлювати СРСР і починати цей процес треба із Севастополя». Запропонував створити на базі Севастопольської міськради ініціативну групу.

Отакої!

Ввечері цього ж дня севастопольські відділення «Просвіти», Народного руху України, УРП, Союзу офіцерів України і Союзу українок виступили із заявою-зверненням до представника Президента України в Севастополі І. Єрмакова, голови міської Ради В. Семенова і прокурора міста Ю. Зеляніна з настійною вимогою дати політичну і правову оцінку діям Круглова. До цієї заяви приєдналася депутатська група міськради «Україна».

У Криму окремі політичні сили розбурхують народ з приводу подвійного громадянства. «Русское движение Севастополя» звернулося до жителів міста і до всіх кримчан із закликом розпочати збирання підписів щодо цього. Заяву з проблем громадянства зробила і Республіканська партія Криму — партія РДК. Вона вимагає, щоб ВР Криму в найкоротший час вирішила питання про відмітку в паспортах про громадянство, «яка повинна складатися з відруку герба Криму і штампу «Гражданин Республики Крым». Республіканська партія Криму також вимагає від ВР Криму негайного прийняття на черговій сесії закону про громадянство, в якому передбачалося б подвійне громадянство для громадян Республіки Крим.

Олександр ПІЛАТ.
Республіка Крим.

Зверніть увагу

КРАЩЕ ЗАРАЗ, НІЖ ПОТОМУ

У грудні в Києві має відбутися Асамблея страхових компаній нашої республіки. Ініціатор її скликання — Дніпропетровська асоціація страхових організацій «Україна». З яких же міркувань «периферія» зажадала представницької наради загальнодержавного значення?

Як пояснило керівництво асоціації, конче необхідні суттєві зміни та доповнення у законопроекти, пов'язані із страховою діяльністю, які подаються на розгляд ВР України.

Мало, що вони недосконалі. На думку дніпропетровців, «вони ущемлюють права та можливості страхових організацій та їхніх клієнтів». Потрібна й принципово нова концепція страхової діяльності в Україні, відстоювати яку організатори Асамблеї закликають своїх колег з Держстраху, акціонерних товариств «Саламандра», «Омета-Інстер» та інших.

З тим, щоб майбутні закони враховували вже існуючі у цивілізованому світі норми, асоціація «Україна» просить зацікавлених у цьому телефонувати у Дніпропетровськ за номерами: 41-82-65 та 41-87-86. Інакше ВР схвалить невдалі законопроекти, які виправляти буде важко, а то й пізно. Від себе додамо: приємно, що наші страховики ось так небайдуже і предметно ставляться до законопроектів, які готуються у парламенті України.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Щось новеньке

ЗНОВУ ІНТЕРБРИГАДИ!

У Долинській двадцятеро іноземців потерпіли від агресивності місцевих молодиків. Тому й звернулися з листом до місцевої влади, у якому висунули ультиматум: або влада їх захищає, або вони захистять себе самі. Після серйозної розмови у районній держадміністрації та виконкомі разом з представниками іноземних фірм, що беруть участь у будівництві Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд, ухвалили створити інтернаціональні загони на кшталт колишніх народних дружин. Вони чергуватимуть у місті і «наглядатимуть» за своїми, щоб ті не зловживали спиртним та не залицялися до чужих дівчат.

Микола ВОЛОК.
Кіровоградська область.

КОНКУРУЮТЬ З ЯПОНЦЯМИ

Знай наших!

Пакистанські прокатники після численних випробувань прийшли до висновку: найкращі в світі прокатні валки — ті, які виготовляються в Японії і в місті Лутугино Луганської області, на місцевому об'єднанні. Лише на цих валках пакистанці й працюють багато років.

Про вироби лутугинців здавна йде добра слава. Свою продукцію нині вони відправляють не лише в країни СНД, а й в Угорщину, Індію, Північну Корею... Одержана валюта використовується на закупку найновішого устаткування, вирішення соціальних проблем. Так, недавно об'єднання придбало імпортну установку ультразвукового дослідження внутрішніх органів людини.

Микола БОГАРАДА.
Луганськ.

ВІЗИТ НУНЦІЯ

Закарпаття відвідав Апостольський Нунцій в Україні архієпископ монсиньйор Антоніо Франко, щоб обговорити з облдержадміністрацією умови діяльності в регіоні греко- та римо-католицьких общин, врегулювання стосунків між згаданими конфесіями й православними. Він закликав виявити більше добра і взаєморозуміння у цих питаннях. Антоніо Франко також відправив службу Божу в Мукачевому та Хусті.

Микола ГОРВАТ.

Бізнес-кон

АВТО В ГОСТ

З 26 п
ступного
Палаці с
ся грац
—/1-й К
народни
З часу
сійського
кого) а
лійська
tional tr
ons LTD
рій-експ
нулого р
дібний з
столиці.
озний —
тисяч
над 70
країн. У
ли учас
фірми.
Як і в
київсько
будуть
льки авт
...
автосер
одержат
ну інфо
налагод
такти, а
матимут
люту, т
купку.
Леонід

Що почол

ФЕРМЕРСЬКА

КОРОВА У

осен
рів
збільши
ловік —
292. «У
пішли
сказав
ції на
госпупр
— Комі
би-колг
...
ликий
мостійн
господа
лише
йка під
найблиз
Україну
лянство
колгосп
їх на
ниці, д
цювати
власнос
завдан
равлінн

...ВУ КЛИЧУТЬ ДО РОСІЇ

...епутат Респу- ...утат Севасто- ...ькради Олек- ...робив кілька ...передачі в ...ської області ...Р до складу ...Р. Депутат ...скільки був ...ВР РРФСР ...948 року про ...оля як міста ...го підпоряд- ...54 році його ...місто, мов- ...складі Росії. ...тійної комісії ...міськради ...ромадян, гла- ...масової ін- ...ксандр Круг- ...утатський за- ...РФ Р. Хасбу- ...таку відпо- ...яємо, що да- ...редачі в 1954 ...області зі ...до складу Ук- ...не був визна- ...тратив силу. ...не скасова- ...змін до Ука- ...».

...сандр Круг- ...із Москви до ...У розмові з ...ін сказав: ...егований по- ...тською комі- ...ю, а також ...групою «Ро-

Отакої!

сійський Крим», міськими комітетами «Фронт національного порятунку» і «Російські народні збори». Тиждень працював з документами в різних секціях і фракціях ВР РФ. Зустрічався і вів переговори з депутатами Бабуріним, Астаф'євим, Ісаковим, Константиновим, Павловим, Пудовкіним, Яровим. Причому з кожним з них окремо. Вони заявили, що необхідно негайно вирішити це питання, для чого його винесли на сесію ВР РФ. Більше того, було висловлено готовність винести це питання на З'їзд народних депутатів, якщо його не розгляне сесія.

А 11 листопада О. Круглов виступив на сесії Севастопольської міськради і заявив — не більше і не менше, — що «треба відновлювати СРСР і починати цей процес треба із Севастополя». Запропонував створити на базі Севастопольської міськради ініціативну групу.

Ввечері цього ж дня севастопольські відділення «Просвіти», Народного руху України, УРП, Союзу офіцерів України і Союзу українок виступили із заявою-зверненням до представника Президента України в Севастополі І. Єрмакова, голови міської Ради В. Семенова і прокурора міста Ю. Зелянiна з настійною вимогою дати політичну і правову оцінку діям Круглова. До цієї заяви приєдналася депутатська група міськради «Україна».

У Криму окремі політичні сили розбурхують народ з приводу подвійного громадянства. «Русское движение Севастополя» звернулося до жителів міста і до всіх кримчан із закликом розпочати збирання підписів щодо цього. Заяву з проблем громадянства зробила і Республіканська партія Криму — партія РДК. Вона вимагає, щоб ВР Криму в найкоротший час вирішила питання про відмітку в паспортах про громадянство, «яка повинна складатися з віддруку герба Криму і штампу «Гражданин Республики Крым». Республіканська партія Криму також вимагає від ВР Криму негайного прийняття на черговій сесії закону про громадянство, в якому передбачалося б подвійне громадянство для громадян Республіки Крим.

Олександр ПІЛАТ.
Республіка Крим.

Зверніть увагу

...ЩЕ ЗАРАЗ, НІЖ ПОТОМУ

...иєві має від- ...ея страхових ...республіки. ...кликання — ...асоціація ...нізацій «Ук- ...же мірку- ...ія» зажадала ...наради за- ...го значення? ...керівництво ...необхідні ...доповнення ...пов'язані ...іяльністю, які подаються на розгляд ВР України.

Мало, що вони недосконалі. На думку дніпропетровців, «вони ущемлюють права та можливості страхових організацій та їхніх клієнтів». Потрібна й принципово нова концепція страхової діяльності в Україні, відстоювати яку організатори Асамблеї закликають своїх колег з Держстраху, акціонерних товариств «Саламандра», «Омета-Інстер» та інших.

З тим, щоб майбутні закони враховували вже існуючі у цивілізованому світі норми, асоціація «Україна» просить зацікавлених у цьому телефонувати у Дніпропетровськ за номерами: 41-82-65 та 41-87-86. Інакше ВР схвалить невдалі законопроекти, які виправляти буде важко, а то й пізно. Від себе додамо: приємно, що наші страховики ось так небайдуже і предметно ставляться до законопроектів, які готуються у парламенті України.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

...ньке

...ВУ ІНТЕРБРИГАДИ!

...двадцятеро ...пiли від аг- ...евих молоди- ...рнулися з ли- ...ої влади, у ...ультиматум: ...нищає, або во- ...бе самі. Після ...ови у район- ...трації та ви- ...з представни- ...х фірм, що ...у будівництві Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд, ухвалили створити інтернаціональні загони на кшталт колишніх народних дружин. Вони чергуватимуть у місті і «наглядатимуть» за своїми, щоб ті не зловживали спиртним та не залицялися до чужих дівчат.

Микола ВОЛОК.
Кіровоградська область.

...РУЮТЬ З ЯПОНЦЯМИ

...прокатники ...их випробу- ...до висновку: ...і прокатні ва- ...готовляються ...істі Лутугино ...асті, на місце- ... Лише на цих ...нці й працю- ...в. ...и лутугинців ...а слава. Свою продукцію нині вони відправляють не лише в країни СНД, а й в Угорщину, Індію, Північну Корею... Одержана валюта використовується на закупку найновішого устаткування, вирішення соціальних проблем. Так, недавно об'єднання придбало імпортну установку ультразвукового дослідження внутрішніх органів людини.

Микола БОГАРАДА.
Луганськ.

...ЗИТ НУНЦІЯ

...відвідав Апо- ...нцій в Україні ...нсиньйор Ан- ..., щоб обгово- ...адміністраці- ...ьності в регіо- ...имо-католиць- ...врегулювання ...к згаданими конфесіями й православними. Він закликав виявити більше добра і взаєморозуміння у цих питаннях. Антоніо Франко також відправив службу Божу в Мукачевому та Хусті.

Микола ГОРВАТ.

Бізнес-контакт

АВТО В ГОСТІ ДО НАС

З 26 по 30 травня наступного року в Києві в Палаці спорту відбудеться граціозне авто-шоу — 1-й Київський Міжнародний автосалон.

З часу останнього російського (петербурзького) автосалону англійська фірма «International trade and exhibitions LTD» і СП «Меркурій-експо» (Москва) минулого року провели подібний захід у російській столиці. Успіх був грандіозний — більш як 300 тисяч відвідувачів, понад 70 учасників з 19 країн. У автосалоні взяли участь усі японські фірми.

Як і в московському, в київському автосалоні будуть виставлені не тільки автомобілі, а й запчастини до них, обладнання, гаражі, предмети автосервісу. Відвідувачі одержать усю необхідну інформацію, зможуть налагодити ділові контакти, а якщо захочуть і матимуть при цьому валюту, то і зробити покупку.

Леонід БРОВЧЕНКО.

Що почому

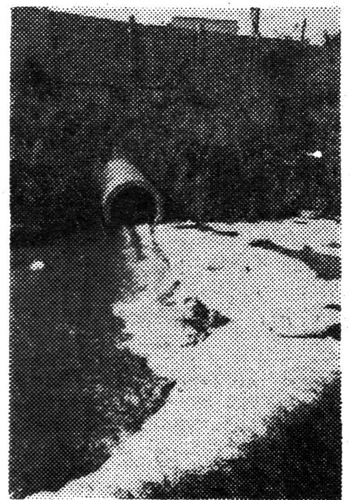
ФЕРМЕРСЬКА КОРОВА У МЕНШОСТІ

...осени кількіст... ...ерів на Черні...щині збільшилася на 250 чоловік — їх стало тепер 292. «У фермери поки що пішли «різночинці» — сказав на прес-конференції начальник облсільгоспуправління А. Чайка. — Компетентні хлібороби-колгоспники — мудрі й ...рі люди, в...ують, ...ладеться ...уація. А... вийти з а... ... великий ризик». На 10 самостійних селянських господарств припадає лише одна корова. А. Чайка підкреслив, що у найближче десятиліття Україну годуватиме селянство реформованих колгоспів. Перетворити їх на життєздатні одиниці, де повинен спрацювати ефект приватної власності — найперше завдання облсільгоспуправління.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Екологія

І НА ЧУЖИХ ПОМИЛКАХ ВЧАТЬСЯ

Днями закінчилася робота міжнародної конференції «Регіональні проблеми охорони навколишнього середовища. Порівняльний аналіз».

На прес-конференції, яка відбулася з цього приводу, заступник міністра охорони навколишнього природного середовища В. Костицький повідомив, що головним результатом зустрічі можна вважати зміцнення міжнародних зв'язків. Прийнято декларацію, яка стане основою подальшої співпраці України, Росії і США.

Директор Інституту держави і права АН України Ю. Шемшученко додав, що учасники конференції в прийнятому «Заключному положенні» дали рекомендації з природоохоронної діяльності не лише управлінським і науковим установам країн, а й у ширшому плані. Вони стосуються проблем охорони природи в трьох регіонах: європейському, в межах колишнього СРСР (приміром, проблеми річок Десни і Дніпра) та в регіоні, обмеженому українською територією.

Щодо порівняльного аспекту, то, за словами Ю. Шемшученка, у США варто дещо запозичити. Приміром, там досить поширена практика звертання до суду з позовами до забруднювачів. А у нас останнім часом кількість осіб, які притягаються до кримінальної відповідальності за природоохоронним законодавством, зменшилася втричі. Фіксується лише одне порушення з десяти. Навіть громадська думка серед найважливіших турбот сьогодення ставить екологічні проблеми вже не на друге місце, як п'ять років тому, а на четверте-п'яте. Крім того, послабшала контрольна діяльність, а суспільству притаманний загальний стан безвідповідальності...

Щоб природоохоронне законодавство «запрацювало», потрібен економічний механізм природоохоронного впливу на господарників. Це передусім штрафи за забруднення і плата за використання ресурсів. Втім, для американських екологів це пройдений етап. Тому професор Ч. Хаар нагадав, що в США корпорації почали включати штрафи у вартість продукції чи то послуг, а не дбати про довкілля. Та українські фахівці, здається, добре засвоїли деякі уроки з чужого досвіду. Тому під економічним механізмом розуміють не тільки стягнення штрафів та плату, а й пільгове фінансування й оподаткування природоохоронних підприємств, а ще — систему екологічного страхування. У поєднанні саме такого економічного механізму з міцною судовою владою і вбачають вони подальшу діяльність з охорони природи.

Учасники конференції домовилися чергову зустріч для обговорення екологічних проблем провести наступного року в Сполучених Штатах Америки.

Олексій БРЕУС.

Виставки

МАЙСТЕР Х... НЕВИМОВН...

У наці... зеї Льв... спозиці... творчост... женера, ... рослава ... Виставку ... спільно ... літехнічн... і Архіте... равління ... М. Німц... вік прий...

Він на... мишлі. 1... ки доп... лита Ан... го, всту... кої Пол... ром ста... українсь... повоєнн... студії у ... архітект... Політехн... переїха... аж чер... здійсню... мрію. Н... турні ... репрезе... нашого ... Франції...

Окса...
Льві...

Коротко

«БЕРТУЦ... ЛЮБИТЬ...

Черкас... ний ко... контракт... фірмою ... споруд... випуску... чого хар... через 1... бачає ... ва. Кіл... дуть по... чені ди... чевими ... логічно ... нізовани... лачує б... лійська ... уряд ви... мільйоні... кредиту... України.

Т...
Черк...

Реклама

ГОЛОС України

…акт

…ДО НАС

…30 травня на-
…оку в Києві в
…рту відбудеть-
…зне авто-шоу
…вський Між-
…втосалон.
…станнього ро-
… (петербурзь-
…осалону анг-
…ірма «Interna-
…e and exhibiti-
… СП «Мерку-
… (Москва) ми-
…у провели по-
…д у російській
…піх був гранді-
…більш як 300
…відувачів, по-
…сників з 19
…втосалоні взя-
… усі японські

…осковському, в
… автосалоні
…ставлені не ті-
…обілі, … й зап-
… ни… блад-
…ажі, …дмети
…. Відвідувачі
… усю необхід-
…ацію, зможуть
… ділові кон-
…що захочуть і
…ри цьому ва-
…зробити по-

…РОВЧЕНКО.

…НШОСТІ

…кількіст… …ер-
… Черні… …щині
…ся на 250 чо-
…х стало тепер
…омери поки що
…ізночинці» —
…прес-конферен-
…ьник облсіль-
…іння А. Чайка.
…нтні хліборо-
…ники — мудрі
…ди, в… …ують,
…ться …ація.
…и з а… …і ве-
…к». На 10 са-
… селянських
…в припадає
… корова. А. Ча-
…слив, що у
… десятиліття
…одуватиме се-
… реформованих
… Перетворити
…тездатні оди-
…овинен спра-
…ект приватної
… — найперше
… облсільгоспуп-

Сергій
…АВЛЕНКО.

Екологія

І НА ЧУЖИХ ПОМИЛКАХ ВЧАТЬСЯ

Днями закінчилася робота міжнародної конференції «Регіональні проблеми охорони навколишнього середовища. Порівняльний аналіз».

На прес-конференції, яка відбулася з цього приводу, заступник міністра охорони навколишнього природного середовища В. Костицький повідомив, що головним результатом зустрічі можна вважати зміцнення міжнародних зв'язків. Прийнято декларацію, яка стане основою подальшої співпраці України, Росії і США.

Директор Інституту держави і права АН України Ю. Шемшученко додав, що учасники конференції в прийнятому «Заключному положенні» дали рекомендації з природоохоронної діяльності не лише управлінським і науковим установам країн, а й у ширшому плані. Вони стосуються проблем охорони природи в трьох регіонах: європейському, в межах колишнього СРСР (приміром, проблеми річок Десни і Дніпра) та в регіоні, обмеженому українською територією.

Щодо порівняльного аспекту, то, за словами Ю. Шемшученка, у США варто дещо запозичити. Приміром, там досить поширена практика звертання до суду з позовами до забруднювачів. А у нас останнім часом кількість осіб, які притягаються до кримінальної відповідальності за природоохоронним законодавством, зменшилася втричі. Фіксується лише одне порушення з десяти. Навіть громадська думка серед найважливіших турбот сьогодення ставить екологічні проблеми вже не на друге місце, як п'ять років тому, а на четверте-п'яте. Крім того, послабшала контрольна діяльність, а суспільству притаманний загальний стан безвідповідальності...

Щоб природоохоронне законодавство «запрацювало», потрібен економічний механізм природоохоронного впливу на господарників. Це передусім штрафи за забруднення і плата за використання ресурсів. Втім, для американських екологів це пройдений етап. Тому професор Ч. Хаар нагадав, що в США корпорації почали включати штрафи у вартість продукції чи то послуг, а не дбати про довкілля. Та українські фахівці, здається, добре засвоїли деякі уроки з чужого досвіду. Тому під економічним механізмом розуміють не тільки стягнення штрафів та плату, а й пільгове фінансування й оподаткування природоохоронних підприємств, а ще — систему екологічного страхування. У поєднанні саме такого економічного механізму з міцною судовою владою і вбачають вони подальшу діяльність з охорони природи.

Учасники конференції домовилися чергову зустріч для обговорення екологічних проблем провести наступного року в Сполучених Штатах Америки.

Олексій БРЕУС.

Виставки

МАЙСТЕР ХРАМІВ НЕВИМОВНИХ

У національному музеї Львова відкрито експозицію, присвячену творчості видатного інженера, архітектора Мирослава Данила Німціва. Виставку організовано спільно з Львівським політехнічним інститутом і Архієпархіальним управлінням УГКЦ. Сам М. Німців через похилий вік приїхати не зміг.

Він народився у Перемишлі. 1929 року, завдяки допомозі митрополита Андрія Шептицького, вступив до Львівської Політехніки з наміром стати архітектором українських церков. У повоєнні роки завершив студії у «Школі майстрів архітектури» Віденської Політехніки. 1948 року переїхав до США, і там, аж через 20 літ, почав здійснювати давню мрію. Нині його архітектурні шедеври-церкви репрезентують культуру нашого народу у США, Франції, Бразилії.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

Коротко

«БЕРТУЦЦІ» ЛЮБИТЬ ДІТЕЙ

Черкаський консервний комбінат підписав контракт з італійською фірмою «Бертуцці» на спорудження заводу для випуску продуктів дитячого харчування, який через 15 місяців передбачає пуск підприємства. Кілька областей будуть повністю забезпечені дитячими плодоовочевими консервами з екологічно чистих, вітамінізованих продуктів. Оплачує будівництво італійська сторона, якій уряд виділив близько 150 мільйонів доларів для кредитування економіки України.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Футбол

НІЧИЯ ЯК ПЕРЕМОГА

ПОЛЬЩА — УКРАЇНА. 3:3 (0:0). Товариський матч. Замосць. Стадіон ОСІР. 18 листопада. Ясно. 7 градусів. 3000 глядачів.

Суддя Марек Ковальчик (Польща).

ПОЛЬЩА: Майдан (Онишко, 46), Найто, Бак, Ледвон, Каліжан, Рута, Свірчевський, Пробієрж (Адамчук, 81), Касперський (Пліжча, 60), Бочек, Москалевич.

УКРАЇНА: Шутков, Попов, Д. Яковенко, Дірявка, Грицина, Полунін, Похлєбаєв, Кандауров, Шкапенко (Зуєнко, 88), Мінтенко, Головань (Букель, 90).

Голи: Пліжча (65, 93), Головань (72), Бак (75, з пенальті), Похлєбаєв (78, з пенальті), Попов (82).

Попереджено Дірявку, Грицину, Кандаурова, Онишка, Зуєнка, Мінтенка, Свірчевського. На 53 хвилині вилучено з поля Грицину, а на 74-й — Кандаурова.

Коли наша команда після матчу повернулася до роздягальні, головний тренер Олег Базилевич сказав хлопцям: «Дякую за перемогу. Ви були справжніми бійцями і хорошими футболістами».

Дехто може здивуватися і спитати: про яку перемогу йдеться, коли результат матчу — нічия? Формально так, але...

Польські колеги, розповідаючи про арбітра ФІФА з Любліна Ковальчика, давали йому найвищі характеристики. Ніби він — найкращий у їхній країні. Може, воно й так. Але в матчі польських та українських футболістів, цей пан, м'яко кажучи, кваліфікації не продемонстрував, а зробив усе для того, щоб витягти за вуха своїх. Він придумав пенальті, вилучив двох наших футболістів. Нарешті, не зупиняв матч, поки поляки не забили гол, причому з положення поза грою. Таким от чином врятувавшись від поразки.

Отож, та нічия для молодіжного варіанту національної збірної України насправді була перемогою. Такої гри в її виконанні ще не було. Навіть наставник господарів Віктор Стасюк відзначив високий рівень майстерності українського колективу, велику самовідданість кожного гравця. Він також сказав, що гості більше заслуговували на перемогу, зрозуміло, змовчавши про рівень суддівства.

Наша команда грала практично «з аркуша». А от суперник — цілком зіграний ансамбль, який має вже чималий досвід на міжнародному рівні. Ця збірна Польщі саме тепер бере участь у відбірковому турнірі молодіжної першості Європи, провела вже три офіційних поєдинки: вдома перемогла збірні Туреччини — 4:0 і Данії — 2:1, а на виїзді подолала збірну Нідерландів — 3:1.

Так от, пан Стасюк відзначив, що ті матчі були легкою прогулянкою у порівнянні з цим — товариським. А він, як ви вже зрозуміли з технічних даних, був цікавим і драматичним.

Ось його коротенька хронологія.

8 хвилина. Наші невдало застосували штучне положення поза грою і віч-на-віч з донеччанином Шутковим вискочив Рута. Але на висоті був воротар.

14 хвилина. Після подачі Полуніна небезпечно пробив головою Шкапенко. До речі, Мирон Маркевич, головний тренер львівських «Карпат», з яким сиділи поруч на трибуні, відзначив високу самовіддачу цього гравця. Він сказав: «Мені здається, що кияни в національному чемпіонаті не такі зубаті, настирні, самовіддані, як у цій зустрічі».

20 хвилина. Блискуча комбінація українців, яку розпочав стрімким проходом на лівому фланзі Грицина. Потім була точна передача — і Шкапенко з льоту через себе пробив у «дев'ятку». Але чудово зіграв воротар Майдан.

50 хвилина. Щастя вже на нашому боці. У штовханині біля воріт поляки якимось дивом не проштовхнули м'яч. Після цього гості поступилися ініціативою, і гравець із Замосця Пліжча, який вийшов на заміну, скориставшись провалом нашого захисту, забив гол.

Потім вилучили з поля Грицину. Здавалося, стане ще важче. Але цей факт згуртував українську команду, і вона встановила рівновагу. Полунін зі штрафного відкинув м'яч на Кандаурова. Той пробив, воротар відбив м'яч на Голованя — 1:1.

Як уже згадувалося, суддя вигадав пенальті в ворота гостей. І коли зайшла суперечка, показав червону картку Кандаурову. 2:1 — і наші залишилися вдев'ятьох. В такій ситуації й у зрілих майстрів опустилися б руки. Але де там. Українські хлопці пішли на штурм. Збили Голованя, і Похлєбаєв реалізував пенальті. Господарі знічені. А наші ще піддали жару. Знову головною персоною став запоріжець Головань. Він втік від опікунів і зробив вивірену передачу на Попова, який просувався паралельно. Донеччанин пробив, воротар, у кидку парирував м'яч... просто на голову тому ж Попову. Описавши неймовірну дугу, м'яч приземлився в польських воротах. 3:2 — ми ведемо!

Ну, а що було далі, вам уже відомо.

Матч показав, що український футбол живе. Він багатий на таланти. Ці хлопці, які так мужньо грали в Польщі, мабуть, і утворять кістяк національної збірної України, яка згодом виступатиме в чемпіонатах Європи та світу.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Замосць — Київ.

Реклама

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ 19 ЛИСТОПАДА 1992 РОКУ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ КУРС УКРАЇНСЬКОГО КАРБОВАНЦЯ:

1) ІНОЗЕМНІ ВАЛЮТИ, НА ЯКІ РОЗПОВСЮДЖУЮТЬСЯ ПРАВИЛА ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНИ

1 англійський фунт стерлінгів	1003.17
10 бельгійських франків	200.38
1 німецька марка	412.02
1 голландський гульден	366.26
100 італійських лір	47.88
1 канадський долар	511.93
1 долар США	647.00
1 французький франк	122.15
1 швейцарський франк	456.92
10 японських ієн	52.15
1 екю	810.04
10 іспанських песет	57.52
1 естонська крона	51.50

2) ВАЛЮТИ КРАЇН РУБЛЬОВОЇ ЗОНИ

код рубля	курс купівлі	курс продажу
834 (Білорусь)	1.3500	1.4500
835 (Казахстан)	1.3500	1.4500
836 (Узбекистан)	1.4500	1.5500
837 (Таджикистан)	1.0000	1.1000
838 (Туркменистан)	1.4500	1.5500
839 (Киргизія)	1.0000	1.1000
843 (Молдова)	1.0000	1.1000
844 (Вірменія)	0.9000	1.0000
848 (Азербайджан)	1.0000	1.1000
849 (Грузія)	0.9000	1.0000
853 (Латвія)	1.0000	1.1000
854 (Литва)	1.0000	1.1000
858 (Росія)	1.4500	1.5500

ГОЛОВНЕ ВАЛЮТНО-ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

ДОБРИЙ ДЯДЬКО,

або Як починалася «прихватизація»

Нині, у перехідний період, у час економічної кризи, невизначеності і бездіяльності більшості законів, чимало виконавчих органів, окремих керівників почали діяти на свій розсуд. І нерідко зі шкодою для держави. Мабуть, недарма приватизацію народ швидко перехрестив у «прихватизацію». Оригінально розуміють приватизацію і владні структури Хмельницького.

Мовиться про те, що наприкінці минулого року (21 листопада), виконком міської Ради прийняв рішення про передачу відділенню «Інтурист — Хмельницький» для постійного користування житловий будинок № 3 по вулиці Проскурівській.

У тому будинкові планувалося розмістити готель, бар, магазин для обслуговування іноземних туристів. Тож на підставі цього документа 14.01.92 року укладено угоду № 2 між агентством «Інтурист — Хмельницький» та Хмельницьким міськвиконкомом в особі керівників двох поважаючих себе організацій Б. Ільчука та М. Чекмана. Сторони домовилися, що агентство «Інтурист» за свій рахунок проведе відселення мешканців будинку № 3 по вулиці Проскурівській, для чого перерахує на позабюджетний рахунок міської Ради 342153 карбованців (!).

Далі, після перерахування вказаної суми, міськвиконком передає будинок № 3 у постійне користування агентству «Інтурист».

І хоч розрахунки вартості відселення мешканців будинку були проведені невідомо, за якими розцінками, але й цю мізерну суму «Інтурист» скоротив на власний розсуд, перерахувавши на позабюджетний рахунок міської Ради тільки 285 тисяч карбованців, чим порушив – перший пункт угоди. Недоплатою одночасно порушено другий пункт угоди про передачу у постійне користування будинку після перерахування договірної суми. Агентство «Інтурист» зобов'язалося до 1 червня 1992 року завершити ремонт і повністю відселити людей. Однак донині не відселено ще 3 сім'ї.

Службові особи виконкому (тепер «міської держадміністрації), які повинні стежити за виконанням якщо не законодавства, то хоча б власних угод, вважають: якщо порушено перший пункт угоди, то можна порушити й інші. Очевидно, приємно бути добрим дядьком за рахунок міських коштів. Дев'ятнадцять квартир вже надано, а три сім'ї ще мають отримати квартири. І все це за 285 тисяч купонів! У той час, коли вартість однієї квартири сягає до мільйона карбованців!

Та пройшло дуже багато часу, і триповерхового будинку з магазином на першому поверсі виявилося замало. Відтак ожило телефонне право. Керівникам ЖЕКу № 2 надійшла «дротяна» вказівка виселити з сусіднього будинку магазин об'єднання «Промтовари». І 21 липня поточного року ЖЕК направляє листа такого змісту: «Предписание. Дано повторно директору арендного объединения «Промтовары» т. Евдощуку А. С. в том, что Вам необходимо в срочном порядке освободить арендуемое Вами помещение в доме № 5 по ул. Проскуровской в связи с передачей его, согласно решения горисполкома № 269-Е от 21.11.91 г., агентству «Интурист».

Кажучи юридичною мовою, дане «предписание» є не чим іншим, як сфальсифікованим документом. Річ у тому, що в згадуваному рішенні жодного слова не сказано про магазин по вулиці Проскурівській, 5. У ньому йшлося тільки про магазин по вул. Проскурівській, 3. Однак маховик «прихватизації» так розкрутився, що «паралельно» підім'яв під себе навіть без автографів керівників міста й сусідній будиночок. Бо так забажалося «Інтуристові».

Цей жест доброти міських властей можна було б з дитячою наївністю вважати безкорисливим, коли б не одна обставина. До сумнівів підштовхує той факт, що саме в «Інтуристі» працює дружина товариша Чекмана. Збіг обставин? Можливо. Але чому саме цій організації так пощастило обмахлювати державу? А не молодіжній, скажімо, туристичній організації «Супутник», яка тиснеться у кількох кабінетиках?

Так само, як 27.06.91 року розпорядженням № 3-37-Р голови виконавчого комітету міської Ради М. Чекмана передано приміщення ресторану «Проскурів» в оренду строком на десять років московській фірмі «Москоу тур клаб» на підставі угоди від 26.06.91 року «Про співробітництво між Хмельницьким міськвиконкомом та фірмою «Москоу тур клаб». На сесії Ради намагався з'ясувати, що ж то за співробітництво загадкове? Але мені ніхто нічого так і не зміг пояснити.

Угода ж передбачала створення у місті філії фірми, яка повинна була протягом трьох місяців після здачі приміщення ресторану «Проскурів» освоїти його і використовувати за призначенням.

Далі події розгорталися так. 24.07.91 року начальник ЖЕК-1 Панченко пише листа за № 280 голові міської Ради М. Чекману про те, що фірма «Москоу тур клаб» мусить укласти договір про оренду приміщення з ЖЕК-1. Проте представник фірми відмовляється це зробити. Через місяць договір уклали. Фірма «Москоу тур клаб» почала платити гроші за оренду приміщення ресторану «Проскурів» площею 884,5 квадратних метра розміром 1414 карбованців за місяць. У 1992 році тарифи змінилися. З фірмою було укладено нову угоду, за якою за кожен метр треба було платити 15 карбованців, а разом з **експлуатаційними витратами вся сума мала складати 17 тисяч 242 карбованці за** місяць.

Поміркувавши над цією цифрою, директор філії фірми «Москоу тур клаб» Павлюк звернувся до батьків міста з проханням залишити орендну плату у старих цінах. Після того, як «багаті поплакались», з'явився наказ начальника управління житлово-комунального господарства за № 129 від 14.07.92 року, в якому йдеться про те, щоб начальник ЖЕК-1 залишив плату за оренду ресторану в старих цінах (!).

Для порівняння скажу, що мій знайомий у вересні цього року за проживання в квартирі (у літній кухні) заплатив 1600 карбованців. **А солідна фірма, завдяки керівникам міста, заплатила всього-на-всього 1414 карбованців.** Тут доречно запитати, чи, бува, комусь з мешканців міста вдалося зменшити плату за квартиру і комунальні послуги у зв'язку з тяжким (а в кого воно нині легке?) матеріальним становищем? Та то лише один бік медалі. А з другого видно ще й інше: вже півтора року приміщення ресторану «Проскурів» не використовується за призначенням, півтора року в бюджет не надходять податки з підприємства, яке могло б бути прибутковим. Кому це вигідно? Що переслідує московська фірма «Москоу тур клаб», зволікаючи з відкриттям ресторану «Проскурів»? Щоб він, борони Боже, не потрапив сьогодні до списків Фонду державного майна? А можливо, під виглядом недобудови потім дешевше викупити готовий ресторан?

Сподіваємося, що на всі ці запитання дадуть відповідь компетентні органи. А вже сьогодні стає очевидним, що народне визначення якості приватизаційних процесів має реальне підгрунтя.

Анатолій ОНИСЬЄВ, депутат Хмельницької міської Ради народних депутатів, голова міського комітету робітничого контролю.

Гроші трудящих не для латання бюджетних дірок

Профспілка «Солідарність» проти одержавлення соціального страхування

Подаючи на обговорення громадськості і Верховної Ради України свій альтернативний проект Закону «Про соціальне страхування громадян», ми вже неодноразово виступали з критикою раніше розробленого Кабінетом міністрів України проекту Закону «Про державне соціальне страхування».

Останнім часом з'явився схвалений і завізований головою Федерації незалежних профспілок України О. Єфіменком офіційний варіант цього самого проекту Закону. Здавалося б, він має враховувати результати його обговорення **профспілками. На жаль, цього не сталося. В ньому містяться ті ж принципові недоліки, що були в його первісному варіанті.**

Головне полягає в тому, що його автори абсолютно не відчувають духу часу, залишаються на позиціях, сформованих роками застою. В проекті немає жодного слова про необхідність корінного вдосконалення управління соціальним страхуванням, наближення його до трудящих мас, посилення ролі профспілок, у всякому разі, республіканського рівня не лише в розробці, а й у реалізації всієї справи соціального страхування в Україні. Здавалося б, стаття 19 цього проекту Закону передбачає, що один із фондів соціального страхування — Фонд соціальної допомоги та оздоровлення громадян України — має перебувати у віданні профспілок України. Та, по-перше, це тільки один із трьох фондів соціального страхування. По-друге, таке «відання» повністю підривається статтями 14 і 42 проекту. В першій з них записано, що положення про цей фонд **затверджується не профспілками, а урядом України. В другій — відзначається, що призначення і надання допомоги по державному соціальному страхуванню встановлюється Законом України «Про соціальну допомогу по державному соціальному страхуванню». Що ж тоді лишається профспілкам у сфері управління соціальним страхуванням? Очевидно, тільки порожня фраза, яку дуже легко вилучити з тексту проекту під час його обговорення в парламенті, як таку, що суперечить решті його статей.**

Автори проекту Закону явно виступають проти практики, що нині склалася, пенсійного забезпечення працюючих пенсіонерів. У ньому немає жодного слова про видачу пенсій у разі досягнення трудящим пенсійного віку або певного стажу роботи по спеціальності при збереженні заробітку чи інших засобів існування. В той же час наш альтернативний проект Закону України «Про соціальне страхування громадян» містить назване положення вже у своїй преамбулі.

Офіційний проект Закону і в його останньому варіанті фактично підтримує ідею зрівнялівки, виступаючи за диференціацію розмірів виплат залежно від страхового стажу осіб, але нічого не говорить про необхідність суворої погодженості розмірів соціальних і насамперед пенсійних виплат з розмірами особистих трудових доходів. Він рішуче замовчує необхідність персоніфікації соціального страхування, практика якого вже вироблена ФПУ «Солідарність» та іншими, дійсно незалежними від диктату бюрократичних структур, профспілками України. Далекий проект і від законодавчого оформлення комерційного, в тому числі добровільного, соціального страхування, затвердження таких нових форм соціального страхування, як житлове.

Відсутність у проекті й натяку на персоніфікацію соціального страхування, необхідність соціального контролю за його реалізацією з боку громадських організацій, а головне, цілковите ігнорування місця й ролі профспілок у розробці й виконанні нормативних актів у цій найважливішій сфері захисту соціальних прав трудящих України зберігає право на повну сваволю в ній державних органів. Він створює пряму можливість для використання страхових, насамперед пенсійних, фондів для латання дірок державного бюджету.

Є підстави сказати: Україна гідна більш кваліфікованого і демократичного єдиного нормативного акта в сфері соціального страхування своїх громадян.

Саме такий проект Закону, як вважає багато профспілкових об'єднань, **вже підготовлено й подано на обговорення Верховної Ради України Федерацією профспілок України «Солідарність». Депутати нашого парламенту можуть наочно переконатися, який з проектів більше** відповідає інтересам трудящих, яких вони покликані захищати.

Водночас ми звертаємося до профспілок України виступити об'єднаними силами проти політики повного одержавлення соціального страхування в Україні, ізоляції профспілок від управління цією найважливішою сферою соціального захисту громадян.

Ми будемо вдячні керівникам профспілкових об'єднань, інших громадських організацій України, які разом з нами підтримають право профспілок на управління своїми фондами соціального страхування.

Наша адреса: Донецьк, вул. Артема, 74 (для пошти: 340000, Донецьк, головпоштамт, абонементна скринька № 29), тел.: 93-13-03, 90-12-13; факс: 35-01-25.

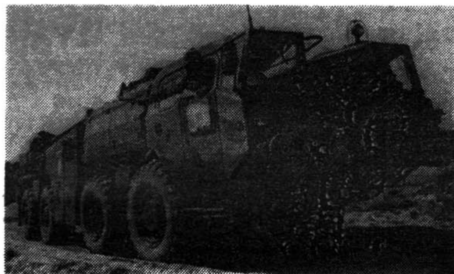
Голова Федерації профспілок України «Солідарність» Юрій ПИВОВАРОВ.

Для того, щоб Україна була державою, з якою б рахувалися і розмовляли у світовому співтоваристві як з рівною, вона повинна мати ядерну зброю і засоби її доставки. І це не амбіції військово-промислових кіл нашої країни. Саме такого рішення вимагають інтереси збереження державної незалежності і стабільності держави в найближчому майбутньому.

Точка зору

ТУРБОТА ПРО БЕЗПЕКУ ЧИ НАЗАД ДО ФАЛАНГИ?

II. ЧИ ВРАХОВУЮТЬСЯ ІНТЕРЕСИ УКРАЇНИ ПРИ ПІДПИСАННІ ДОГОВОРУ «СТАРТ-1»?

Заява про без'ядерний статус України потребує глибокого аналізу й виваженого підходу. Декларація про державний суверенітет, у якій йдеться про те, що Україна буде без'ядерною й позаблоковою, приймалася у той час, коли Україна входила на правах союзної республіки до складу СРСР. Її цілісність і недоторканність були гарантовані всією політичною, економічною і військовою могутністю Союзу. Нині ж існує загроза того, що Україна залишиться без сучасних засобів військового захисту. А словами справі обороноздатності не зарадиш.

Події останніх місяців, що відбуваються у світі, засвідчують, що ставка на силу, до того ж на силу ядерну, залишається незмінною у політиці більшості держав. Це засвідчують прийняті програми реконструкції та модернізації ядерних сил Великобританії і Франції, які володіють достатнім ядерним потенціалом. Продовжується також фінансування воєнних програм, науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, що проводяться в інтересах військового відомства провідної ядерної держави — США. Постає питання: «Від кого захищатися і з ким воювати ядерною зброєю збираються Франція та Англія? Чому ці держави мають право володіти ядерними силами й перед ними, як перед Україною, не ставиться питання про його знищення? Хіба Україна не така ж європейська держава і не член Організації Об'єднаних Націй з 1945 року?»

У самій же Україні поки йдуть лише розмови про те, якою ж все-таки бути Україні: ядерною могутньою державою чи без'ядерною територією? Заробляючи політичні дивіденди, противники ядерної зброї, як правило, приводять у приклад традиційно нейтральну країну — Швейцарію. Але Швейцарія відома не тільки й не стільки своїм нейтралітетом, скільки підвалами банків, у яких зберігаються внески найбагатших і впливових людей з десятків країн світу. І люди ці багато в чому визначають економіку і політику своїх держав, у тому числі й воєнну. Кожен з них докладе усіх сил і засобів, щоб забезпечити безпеку своїх збережень. А чиї збереження знаходяться у підвалах національного банку України? Хто перевів свої долари, фунти, марки у купони і надав Україні подібну гарантію нейтралітету?

Відповідь на ці запитання однозначно приводить до висновку: для того, щоб Україна була державою, з якою б рахувалися і розмовляли у світовому співтоваристві як з рівною, вона повинна мати ядерну зброю і засоби її доставки. І це не амбіції військово-промислових кіл нашої країни. Саме такого рішення вимагають інтереси збереження державної незалежності і стабільності держави в найближчому майбутньому. Причому стабільності не лише військової і політичної, але й економічної.

На перший погляд, ядерна зброя і засоби її доставки видаються досить дорогими й невигідними для бюджету молодої держави. Але елементарний підрахунок витрат на виготовлення і експлуатацію ракетних комплексів свідчить про те, що політичні і економічні вигоди від належності ракетно-ядерної зброї очевидні.

Вартість утримання стратегічних ядерних сил Радянському Союзу обходилася у 6—8 процентів від загального утримання Збройних Сил. А щорічні витрати на експлуатацію і бойову підготовку сил загального призначення перевищували подібні витрати на утримання стратегічних ядерних сил у кілька разів. Якщо керуватися емоціями, то можна, звичайно, розпиляти ракетні комплекси, ліквідувати ядерні боєприпаси і отримати у нагороду за «слухняність» черговий ящик гуманітарної допомоги. Але можна й треба, спираючись на могутню, сучасну зброю, сідати за стіл переговорів рівноправним учасником, отримувати не гуманітарну подачку, а великі кредити, закуповувати нову технологію й «ноу-хау», створювати свою економічну базу й зберігати її, не боючись загрози будь-якого нападу чи політичного диктату. А така загроза буде завжди існувати до тих пір, поки не буде створена єдина система колективної безпеки.

М. Горбачов зрадив національну безпеку народів, що населяли Радянський Союз, тому що після ліквідації Варшавського Договору, однобічного добровільного виведення військ країни-переможниці зі Східної Європи і утворення незалежних держав, що раніше входили до СРСР, ним не було поставлено питання про розпуск блоку НАТО і створення системи колективної безпеки, куди б входили країни як Східної, так і Західної Європи. При відповідному бажанні США, очевидно, також могли б стати учасником такого союзу.

«Благі наміри» колишнього лідера СРСР призвели до розвалу східного блоку, але західний блок продовжує удосконалюватися й нарощувати свою бойову міць. Проти кого?..

Розпад СРСР і утворення суверенних незалежних держав призвели до створення власних збройних сил на територіях колишніх республік Радянського Союзу. На сьогодні ракетно-ядерна зброя опинилася у складі збройних сил Росії, України, Білорусі й Казахстану. Відмовляючись від ідеологічного і політичного протистояння між Сходом і Заходом, дуже важливо, щоб політичні зміни супроводжувалися аналогічними змінами у військовому відношенні. Укладення воєнного договору про створення системи єдиного європейського колективного захисту держав за участю України, Білорусі і Росії дозволило б вести мову про рівномірне і рівноцінне скорочення ядерних сил усіх держав. Поспішна ратифікація Україною Договору «Старт-1» про чергове скорочення ядерних сил поставить її перед необхідністю знищення своїх власних ракетно-ядерних сил в односторонньому порядку.

З боку США з питання про ядерну зброю чути порівняння України з Німеччиною. Необгрунтованість цього порівняння очевидна. Німеччина не створювала власний ядерний потенціал, а лише надала свою територію для американських ракет. Інша справа — Україна. Могутні балістичні ракети виготовляються на українських заводах. В створенні ядерних боєголовок брали участь кращі українські вчені й технічні кадри. І, нарешті, шахтові пускові установки знаходяться у землі України. Згідно ж договору про створення СНД все, що знаходиться на території кожної держави, належить саме цій державі. А якщо ракети стоять у шахтах України, то вони є її законною власністю. Отже, Україна має повне законне право сама розпоряджатися ядерною зброєю і засобами її доставки, що є на її території. Країна, яка визнала себе правонаступницею усіх боргів СРСР, має право вважати себе правонаступницею і з інших питань.

Складна обстановка у суміжних державах також конче вимагає зміцнення обороноздатності нашої країни і підвищення бойової готовності її Збройних Сил. І це ще один із аргументів на користь збереження ядерної зброї на території України. Наявність такої зброї примушує інші держави більш грунтовно продумувати можливі наслідки військових конфліктів і не допускати авантюрних дій проти ядерної держави. Відсутність же такого стримуючого чинника може призвести до того, що долею України буде знову розпоряджатися хтось інший і невідомо, чи буде він кращим за колишнього «старшого брата».

Проголошений намір стати у майбутньому без'ядерною державою не протирічить збереженню у даний час ядерних сил на території України. Майже 15 країн знаходяться нині на порозі створення власної ядерної зброї. За право володіти ним вони витрачають немалу частину своїх державних бюджетів. Сьогодні Україні не потрібно ні приймати від когось, ні виробляти, ні купувати ядерну зброю. Не потрібно, тому що вона у нас вже є і ми вже сьогодні — повноцінна ядерна держава. Якщо ж ми сьогодні самі відмовимося від свого ядерного потенціалу, то втратимо його назавжди і безповоротно. Створювати ядерну зброю знову нам ніколи не дозволять Сполучені Штати Америки, у військовій доктрині яких говориться, що США не допустять виникнення нових ядерних держав у інтересах підвищення власної безпеки. Та й коштувати така робота буде набагато дорожче, ніж витрати на утримання ядерної зброї і засобів її доставки сьогодні.

В Україні є першокласна ракетна техніка і стратегічна авіація, вона має кадри, які володіють цією зброєю на високому професійному рівні, є заводи, які випускають ракетну техніку за найпередовішими технологіями. Позбавити себе всього цього на догоду сьогочасним політичним вигодам було б щонайменше надзвичайно легковажним і передчасним рішенням.

Поспішна ратифікація Україною Договору «Старт-1» про чергове скорочення ядерних сил поставить її перед необхідністю знищення своїх власних ракетно-ядерних сил в односторонньому порядку.

В Україні є першокласна ракетна техніка і стратегічна авіація, вона має кадри, які володіють цією зброєю на високому професійному рівні, є заводи, які випускають ракетну техніку за найпередовішими технологіями. Позбавити себе всього цього на догоду сьогочасним політичним вигодам було б щонайменше надзвичайно легковажним і передчасним рішенням. Не хотілося б, щоб майбутні покоління докоряли потім нас у тому, що їм дісталася доля жити у другорозрядній країні.

В усі часи інтереси національної безпеки бралися за основу діяльності політичних лідерів та урядів. Заради забезпечення суверенітету та незалежності держав приносилися у жертву власні устремління, інтереси та симпатії. У пам'яті народів назавжди залишаються політичні діячі, які уміли «наступати на горло власній пісні», переступати через власні амбіції, жертвувати власною славою заради інтересів держави. Але історія береже й інші, покриті віковою ганьбою, імена політичних діячів, для яких сумнівна слава і лаври лідерів були дорожчими за долю і майбутнє власного народу.

Сьогодні настав час задуматися над тим, що буде пам'ятати український народ: мудрість і прозорливість політиків, що забезпечили Україні безпеку і сприятливі перспективи економічного розвитку чи самолюбування політиків, що призвело до падіння престижу країни, до знищення національної безпеки своєї Батьківщини.

Володимир ТОЛУБКО, народний депутат України, генерал-майор.

(Закінчення буде).

КОМПАНИЯ "Ай-Ти-Ай"
ЧЕСТНОСТЬ И НАДЕЖНОСТЬ

УСКОРЯЕМ ОПЛАТУ

из России в Украину по отработанной схеме

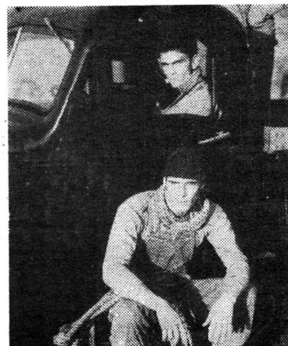
Имеется опыт аналогичных расчетов с украинскими и российскими предприятиями государственного сектора.

Телефон в Харькове 94-29-66.

Факс 94-16-77.

Украинско - бельгийско - ирландское **СП «Арго-трейдинг, ЛТД»** является эксклюзивным дистрибьютером в Украине фирм «Lee», «Wranqler».

Вашему вниманию предлагается весь ассортимент товаров вышеуказанных фирм: джинсы, джинсовые куртки, свитера, футболки, рубашки.

ORIGINALS

Приглашаем Вас посетить первый в Украине фирменный магазин, «Lee», «Wrangler» по адресу: г. Киев, ул. Горького, 4/6.

Магазин открыт с 10.00 до 19.00.

Выходной — воскресенье.

Оплата в СКВ.

Возможна оптовая продажа товаров.

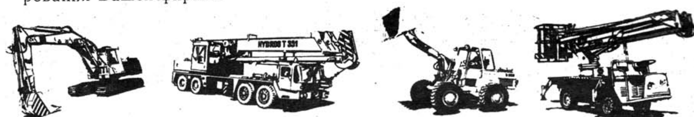
Организация со склада в Киеве продает по самым низким ценам в Украине уникальные игровые автоматы:

«MÜLTI BABY»

производства Испании. При необходимости возможно оказание технической помощи по установке и эксплуатации.

Телефон в Киеве: (044) 446-82-86. Факс: (044) 446-81-70.

Как экономить на импорте машин, необходимых для функционирования Вашей фирмы?

— покупая их как можно ближе, по соседству, у всемирно известного и проверенного партнера, гарантирующего их быструю поставку и постоянный сервис.

Разрешить многие вопросы Вам поможет

БУМАР

— польский экспортер строительных машин.

Предлагаем Вашему вниманию самоходные краны, погрузчики, экскаваторы, монтажные подъемники, машины для строительства дорог, оборудование для различных работ в строительстве, в сельском, лесном и в других отраслях народного хозяйства.

По желанию клиента поставляем машины в специальном исполнении.

Будем рады деловым контактам.

Представительство
Предприятия внешней торговли
«Бумар» Общество с о. о.

252055, г. Киев, пр. Победы, 22, кв. 12.

Телефоны: (044) 274-79-31, 274-22-71.

Факс: (044) 274-22-71.

Телекс: 131130 WEH SU.

Корпорация «ИРВУС»
Совет промышленного развития Северной Ютландии (Дания)
26 ноября 1992 г. состоятся

БИЗНЕС-КОНТАКТЫ

датских фирм с предприятиями, организациями Украины.

Цели встреч: поиск партнеров в Украине.

Время встреч 26.11.1992 г. с 10-00 до 14-00.

Адрес: Киев, ул. Госпитальная, 12, конгресс-холл гостиничного комплекса «Русь».

Участие в бизнес-контактах могут принять фирмы, предприятия, организации любой формы собственности.

Справки: Корпорация «ИРВУС»,
тел.: 263-23-47,
факс: (044) 263-94-47,
телекс: 131446 IRWUS SU.

Станкостроительное предприятие реализует со склада в Киеве:

— Станок комбинированный универсальный деревообрабатывающий СДК-1, выполняющий фугование по плоскости и ребру, распиловку вдоль и поперек волокон, фрезерование, калибрование, сверление, шлифование, долбление, мощность э/двигателя 3 кВт;

— Патроны сверлильные до ∅ 10 мм и ∅ 16 мм;

— Пилы дисковые отрезные ∅ 300÷400 мм;

— Универсальный агрегат для пайки твердым и мягкими припоями;

— Пресс ручной универсальный настольный усилием 550 кг с набором приспособлений.

По вопросам приобретения обращаться по адресу: 253121, г. Киев-121, ул. Горловская, 226/228, телефон 556-72-54.

21-27 листопада 1992 року фірма «ЗовнішЕкспоБізнес», заснована Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків, проводить спеціалізовану міжнародну виставку «Охорона здоров'я-92».

Подібних експозицій Україна ще не бачила. 50 провідних іноземних фірм з 12 країн світу та 15 українських експонентів запропонують вашій увазі медичне обладнання, технології та препарати, що відповідають вимогам кращих світових зразків.

Ми маємо можливість за низькими цінами придбати так необхідне нам сьогодні медичне обладнання і ліки, створити спеціалізовані СП, а надбання і ноу-хау українських експонентів перетворити на джерело надходження коштів до скарбниці охорони здоров'я українського народу.

Фірма «ЗовнішЕкспоБізнес» готова до плідного співробітництва із засобами масової інформації, виробничими, науковими, комерційними і банківськими структурами тощо, приватними особами у пошуку шляхів поліпшення охорони здоров'я громадян нашої держави. Адже вирішення цієї невідкладної проблеми — це вирішення питання, бути чи не бути незалежній Україні.

ПРОГРАМА ПРОВЕДЕННЯ ВИСТАВКИ

21.11.92. Відкриття виставки	13.30
Прес-конференція	17.00
22.11.92. День роботи виставки	10.00—17.00.
23.11.92. Науково-практичний семінар «Світові стандарти медицини — охороні здоров'я України».	
Початок семінару	10.00
24.11.92. День роботи виставки	10.00—17.00
25.11.92. Міжнародний семінар «Моріторинг виробничого та оточуючого середовища та профілактичні засоби».	
Початок семінару	10.00
26.11.92. та 27.11.92. Дні роботи виставки	10.00—17.00.

АДРЕСА ВИСТАВКИ: УКРАЇНА, КИЇВ, ЕКСПОЦЕНТР «ЗОВНІШЕКСПОБІЗНЕС», ЛЬВІВСЬКА ПЛОЩА, 8.

ТЕЛЕФОНИ: 212-03-72, 212-59-73.

ФАКС: 212-29-82.

ТЕЛЕКС: 131391.

СПИСОК УЧАСНИКІВ

***УКРАЇНА:** Белгород-Дністровський завод медвиробів та медико-інструментальний завод, Ізюмський оптико-механічний завод, МП "ВІРІАЛ", МП "Діагностичні системи", Інститут серцево-судинної хірургії, НДІ "КВАНТ", МП "ОКСОМАТ" Інституту хімії поверхні АН України, медична асоціація "Медицина і технологія", Державне українське об'єднання "ПОЛІТЕХМЕД", СП "CABOT USA—Україна", Спеціальне конструкторське бюро медичної електротехніки, Український державний акціонерний консорціум "ЕКОСОРБ", медичне підприємство "АИСТ".*

ІНОЗЕМНІ ПАРТНЕРИ

БЕЛЬГІЯ: "Brupharmexport sprl".

АВСТРІЯ: "CSC LTD", "Hoffmann-La Roche", "Glaxo Eastern Europe LTD GB", "Boehringer Mannheim GMBH", "Eli Lilly + Elanco GMBH".

ФРН: "Dina Handels GmbH", "InterMED Labor + MedTech GmbH", "Kranzbuhler", "Labimex", "Siemens", "Upjohn".

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА: EKO-Monitoring a. s."

США: "Health & Harmony", "Scott European corporation"—корпорація, на стенді якої будуть представлені фірми, що випускають обладнання та інструментарій для хірургічних опедацій, анестезіології, реаніматології та кардіології: "Arrow International Ins", "Baxter Healthcare", "Fern", "Leica", "Mcquinn + Phillips", "Parker Davis Godecke", "Pie Medical", "Spacelabs".

ШВЕЙЦАРІЯ: "Sandoz", "Merck, Sharp&Dohme-Chibret AG".

ПОЛЬЩА: "Organika-Argon", "Prosper".

ФІНЛЯДІЯ: "Orion Yhtyma".

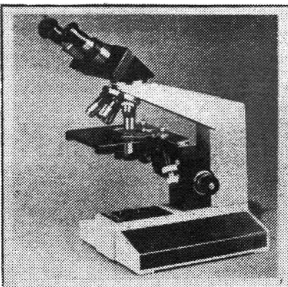
ДАНІЯ: "Radiometr International".

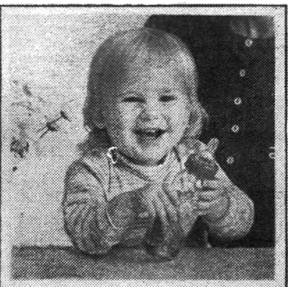
ВЕЛИКОБРИТАНІЯ: "Vickers Medical International", "Smiths Industries Medical Systems GB", "Overseas Marketing Corporation LTD". Високотехнічні медичні фірми в галузі офтальмологічної діагностики та стоматології, аналітичних вимірювань: "Blease Medical", "Cardiokinetics", "City Crown", "Contramac LTD", "Geiman Sciences", "Graseby Medical", "Huntleigh Healthcare", "Hyox", "Hupoguard", "Keeler", "Neuroscience LTD", "Norville Autoflow", "Raytech LTD", "Shandon Scientific", "Todd Research".

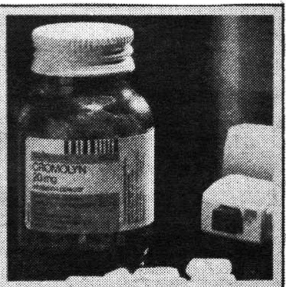
ШВЕЦІЯ: "Gambro Sales AB".

ФРАНЦІЯ: "Sopha Medical France".

ПАНОВЕ!

До ваших послуг — фірма «ЗовнішЕкспоБізнес», одна з провідних в Україні в організації та проведенні міжнародних, іноземних та національних виставок. МИ МАЄМО:

— виставочний зал та відкриті демонстраційні площадки в діловому центрі столиці України;
— експозиційне обладнання системи «Октанорм»;
— конференц-зал на 800 місць.

Фірма «ЗовнішЕкспоБізнес» гарантує своїм партнерам необхідний виставочний сервіс:
— презентації, ділові зустрічі, семінари;
— маркетинг з підбору потрібних партнерів та вивчення ринку;
— послуги при укладанні контрактів і торговельних угод, по закріпленню на українському ринку;
— зв'язок з засобами масової інформації та всі види реклами;
— місця в кращих готелях Києва, кваліфікованих перекладачів, засоби міжнародного зв'язку, транспорт;
— митні послуги на місці проведення виставки;
— доставку на протязі 48 годин документів і малих вантажів практично в будь-яку точку земної кулі, використовуючи величезні потужності найбільшої в світі американської компанії ЮПС.

НАША АДРЕСА: 254655, КИЇВ-53, Львівська площа, 8.
ТЕЛЕФОНИ: 212-45-56, 212-59-73, 212-03-72, 212-48-66.
ФАКС: 212-29-82, 212-29-97.
ТЕЛЕКС: 131391 EKSBT.
Директор виставочно-комерційного центру фірми «ЗовнішЕкспоБізнес» **Валентин СОКОЛОВСЬКИЙ.**

Сторінку підготувала Ніна ДЯТЛОВА, прес-служба «ЗовнішЕкспоБізнес».

Експрес-інформація

НОВІ ПРІОРИТЕТИ

Росія припиняє будь-яку військову допомогу Північній Кореї. Про це заявив Президент Росії Б. Єльцин під час перебування з офіційним візитом у Південній Кореї. Він зазначив, що підписаний учора Договір про основи відносин між Російською Федерацією і Республікою Корея переводить російсько-південнокорейські зв'язки на рівень партнерських, дружніх відносин. Росія готова, сказав Б. Єльцин, і до співробітництва у військово-технічній сфері.

У ВАШИНГТОНІ ГОВОРЯТЬ, А В ПАРИЖІ СТРАЙКУЮТЬ

Переговори з метою відвернути торгову війну між США і ЄС тривають у Вашингтоні між представниками Сполучених Штатів і Європейського Співтовариства.
Напередодні відбулася зустріч американського торгового представника К. Хілса, міністра сільського господарства США Е. Медігана і членів комісії ЄС з питань зовнішніх зв'язків і сільського господарства.
У цей же час у Парижі перед американським посольством відбулися сутички з поліцією сотень фермерів, які виступають проти скорочення субсидій на сільськогосподарську продукцію.

ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ РОЗЛАД НА РУКУ ЕКСТРЕМІСТАМ

У Верховній Раді Таджикистану продовжуються дебати у зв'язку з відставкою виконуючого обов'язки Президента республіки А. Іскандарова. Депутати також розглядають питання про його звільнення з поста Голови Верховної Ради. Парламент, що засідає в Ходженті, має обрати нове керівництво Таджикистану. Коаліція ісламських і демократичних угруповань веде переговори з членами колишнього комуністичного уряду. Як відомо, позавчора Верховна Рада республіки прийняла відставку всіх членів президії парламенту.
Тим часом у республіці різко загострилася суспільно-політична ситуація. 18 листопада в центрі таджицької столиці невідомі вбили заступника голови Комітету національної безпеки Таджикистану Д. Амінова, обстрілявши його автомобіль з гранатомета і кулеметів.

ВЕЛИКЕ ЗАДОВОЛЕННЯ

зустріччю з Дж. Бушем висловив новообраний Президент США Б. Клінтон. Екс-президент дав мені відверті й корисні поради, заявив Б. Клінтон. За його ж словами, вони обговорювали деякі внутрішні проблеми, а також становище в кризових регіонах світу. Зокрема, в Боснії й Герцеговині, Сомалі й республіках колишнього СРСР.
Це була перша зустріч Б. Клінтона з Дж. Бушем після президентських виборів, які відбулися два тижні тому.

ПРОПОНУЮТЬ ОБ'ЄДНАТИСЯ

Статус майбутніх збройних сил СНД обговорюватимуть у Мінську на зустрічі у верхах керівників держав співдружності. Про це заявив командуючий об'єднаними збройними силами СНД Шапошников. Він зазначив також, що збройні сили СНД стоять перед проблемою невизначеності. На думку маршала, є можливості об'єднати збройні сили країн СНД на засадах Договору про колективну безпеку, підписаного в травні цього року в Ташкенті. Шапошников вважає, в СНД можуть бути створені об'єднані збройні сили на зразок НАТО, які могли б складатися з військ п'яти або шести держав співдружності.

ЗЕМЛЯ ОБІТОВАНА ЧЕКАЄ СВОЇХ СИНІВ

Необхідно, щоб Німеччина припинила приймати євреїв з СНД, оскільки в них є батьківщина — Ізраїль. Про це заявив на зустрічі з міністром закордонних справ ФРН К. Кінкелем у Єрусалимі колишній прем'єр-міністр Ізраїлю І. Шамір.
У відповідь К. Кінкель запевнив, що передасть пропозицію І. Шаміра, проте висловив сумнів, що парламент Німеччини її схвалить.

НА РІВНІ ЕКСПЕРТІВ

Група військових експертів Росії прибула вчора до Кишинева. Вони разом із молдовськими колегами готують проект угоди між двома державами про визначення статусу 14-ї армії Росії у Придністров'ї і строків її виведення.

ВІЙСЬКА НЕ ВИРІШАТЬ ДОЛІ НАРОДУ

Російські і чеченські війська тільки розведено, і тому небезпека загострення обстановки на Кавказі зберігається. Так вважає МЗС Чеченської Республіки. У його заяві йдеться про те, що вдалося лише тимчасово відвернути загрозу нової кавказької війни, але частина території Чечні ще залишається окупованою російськими військами. Необхідно їх вивести з усього Кавказу і дати народам можливість самим визначити власну долю.

В УМОВАХ ЧАСТКОВОЇ МОБІЛІЗАЦІЇ

декотрі категорії громадян Азербайджану звільнено від дійсної військової служби. Такий указ підписав учора Президент республіки А. Ельчибей. Згідно з цим указом, звільнено військовозобов'язаних, які мають на утриманні чотирьох або більше дітей, аспірантів і студентів денних відділень вузів, призовників і військовозобов'язаних, брати й батьки яких загинули під час виконання військового обов'язку.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

ЩЕ ОДНА ВЕРСІЯ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

По-перше, стали відомі імена тих, кого заарештували. Це капітан судна Володимир Ільницький, старпом Валерій Артеменко, матроси Петро Бондаренко, Олег Михайлевський, Сергій Романенко, Микола Ухарєв та Джамаль Архамія. По-друге, кіпрська компанія «Ві Щіпс», власник судна, визначила, що її інтереси у зв'язку з інцидентом представлятиме Міжнародний страховий клуб. При цьому, проте, застережено: йдеться про відстоювання інтересів самого судна, але аж ніяк не членів екіпажу.

Як сприйняли подію в Одесі? Ось що сказав кореспондентові тутешньої газети «Юг» начальник служби кадрів ЧМП Владислав Купрій: «...Близько чотирьох тисяч моряків ЧМП плавають під іноземними прапорами. Я впевнений на 90 відсотків, що в порту Гавр трапилася страхітлива провокація. Вона спрямована на те, щоб «вибити» наших моряків із системи міжнародного обслуговування». В. Купрій висунув таку версію: африканці таки дісталися, мабуть, Франції, десь на рейді непомітно залишили борт, а потім один з них пішов і здався властям. Решта просто розбіглися. «Це,— підкреслив В. Купрій,— лише моє припущення, але по-іншому пояснити те, що сталося, я не можу».

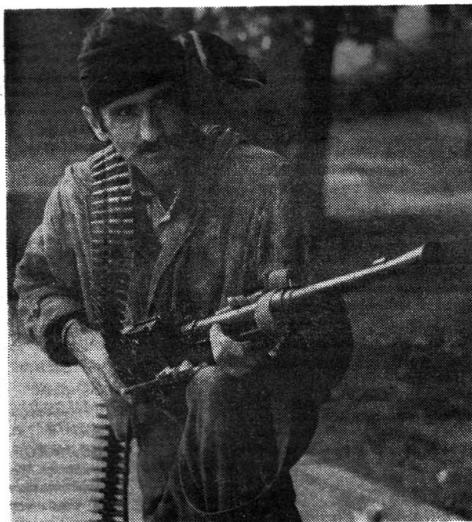
Отже, начальник служби кадрів ЧМП переконаний у невинуватості наших моряків на 90 відсотків. Але якщо правда за отими 10 відсотками сумніву? Тоді, каже В. Купрій, «світ, мабуть, перевернувся». Справді, страшно припустити, що звинувачення мають підстави. Залишається сподіватися, що слідство і суд розберуться в усьому ретельно і неупереджено.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

P. S. Як нам повідомили в консульському управлінні МЗС України, інші члени екіпажу «Рубі», які не мають відношення до слідства, вже повернулися до Одеси. А звідси ж до Франції вилетів новий екіпаж, який обслуговуватиме контейнеровоз. Можливо, незабаром судно залишить Гавр.

У парламентах світу

СИЛА В ТОГО, ХТО МУДРІШИЙ

До мудрості й розсудливості закликав земляків виконуючий обов'язки Президента Республіки Таджикистан Акбаршо Іскандаров в своєму виступі на зборах народних представників у Ходженті. Він підкреслив, що від рішень високого форуму залежить доля таджицького народу. В роботі зборів, які проходять у рамках сесії Верховної Ради, беруть участь 193 депутати парламенту, керівники партій і рухів, особисті представники Президентів Казахстану, Узбекистану, Киргизстану та посол Росії в Таджикистані.

Акбаршо Іскандаров запропонував комплекс заходів для виходу республіки з політично-економічної кризи: відмова від збройної боротьби, підписання хартії громадянської згоди, введення в зону конфлікту військ СНД, створення коаліційного уряду за принципом компетентності, а не за етнічно-клановими міркуваннями, створення власних збройних сил, припинення мітингів і страйків до повної стабілізації становища в республіці, контроль уряду за радіо і телебаченням, збереження інституту президентської влади з постійно діючим парламентом. Напевно, відповідь на ці пропозиції народні представники дадуть після дводенної перерви в роботі зборів.

Що ж до мудрості й розсудливості, то до них в Таджикистані все-таки ще далеко. В республіці триває кровопролиття. «Національно-демократичні» сили хочуть створити «перед обличчям червоної загрози» власну армію. Про їхні наміри не знають офіційні структури національного Міністерства оборони. Але це не означає, що ще одна армія буде сприяти стабілізації становища в регіоні. Скоріше навпаки, адже опозиційні уряду сили — так звані «червоні» кулябські ополченці — контролюють сьогодні значні території республіки.

Юрій КУШКО.
Душанбе.

P. S. Коли верстався номер, стало відомо, що депутати вирішили розглянути на сесії питання про відкликання Голови Верховної Ради Таджикистану А. Іскандарова. На знімку: людина з рушницею поки що залишається хазяїном у деяких районах республіки.

У дипломатичних колах

ПІСЛЯ МІЛАНА — ЄРЕВАН

Свою першу прес-конференцію провів днями Надзвичайний і Повноважний Посол Росії в Вірменії Володимир Ступишин. Він уже остаточно переїхав у Єреван і приступив до виконання своїх обов'язків.

Пан Ступишин утримався від надто довгого вступного слова і одразу ж перейшов до відповідей на запитання. А їх у журналістів виявилося немало. І стосувалися вони як майбутньої діяльності російського дипломатичного відомства у Вірменії, так і взагалі російсько-вірменських зв'язків.

Говорячи про своє ставлення до Вірменії, до її народу, посол Росії заявив, що, незважаючи на складну ситуацію в закавказькому регіоні, і зокрема у Вірменії, він з радістю погодився продовжити свою кар'єру тут. До речі, вона починалася ще у системі МЗС СРСР. Перші кроки на дипломатичній ниві В. Ступишин зробив у Пномпені. Далі — робота в Африці, Франції, нарешті в Мілані, на посту генерального консула. І от сьогодні — Єреван.

Володимир Петрович виклав свої погляди на перспективи розвитку вірмено-російських відносин. Зокрема, було відзначено, що зовнішня політика Росії нині тільки формується. Ця робота ведеться в багатьох напрямках. Йдеться про різні регіони і в тому числі — про Закавказзя. Як було відзначено, з цією метою в Росії створені державні делегації для переговорів з представниками кожної з колишніх республік Союзу. Що стосується відносин між главами вірменської та російської держав, то в цьому питанні проблем практично нема. Справа в тому, що спілкуються президенти дуже часто і регулярно. Їхні бесіди нерідко мають неформальний характер. Це як спрощує роботу посольства, так і певною мірою її ускладнює. Адже безпосередні контакти двох керівників відбуваються, як правило, в обхід дипломатичних відомств.

Торкаючись карабахської проблеми, В. Ступишин підкреслив, що у нього є своя точка зору з приводу можливих шляхів розв'язання конфлікту. Однак була висловлена впевненість, що вони не вдовольнять ні азербайджанську сторону, ні Нагірний Карабах. А взагалі посол Росії переконаний, що треба шукати компроміс.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.
Єреван.

Власкори повідомляють

Алма-Ата

КРИВА БЕЗРОБІТТЯ НЕВБЛАГАННО ПОВЗЕ ВГОРУ

Питання фінансування програми служби зайнятості, основні напрямки фінансової політики фонду зайнятості обговорювалися на черговому засіданні правління Державного фонду сприяння зайнятості Казахстану.

Висновок зроблено однозначний: обстановка на ринку праці продовжує погіршуватися. Кількість безробітних досягла 46 тисяч чоловік. При тому, що в минулому році їх було всього 4 тисячі. Однак ці цифри не відображають дійсності, оскільки безробіття в Казахстані сьогодні в основному має прихований характер. Останнім часом у республіці повністю або частково зупинено більш як 200 підприємств із загальною чисельністю в 153 тисячі чоловік. На режим неповного робочого дня перейшло 31 підприємство. Близько 30 тисяч працездатних громадян республіки перебувають у вимушених відпустках. Найближчим часом 10 тисяч з них намічено «звільнити за власним...».

Гроші, виділені правлінням фонду зайнятості на відвернення зростання безробіття,— 421 мільйон карбованців — остаточно питання не розв'яжуть.

Тетяна КОСТІНА.

Баку

МВФ НЕ ПРОТИ

Інвестиції в економіку Азербайджану вигідні. До такого висновку прийшла група експертів Міжнародного валютного фонду, яка побувала в Баку. На спільній нараді з головами банків і представниками Міністерства фінансів республіки спеціалісти МВФ заявили, що питання про можливість інвестицій фонду в економіку Азербайджану принципово вирішене. Незабаром до Баку прибуде друга група експертів МВФ для підготовки конкретних угод.

Ровшан АЛІЄВ.

УРОК ЧИ РЕВАНШ?

Подробиці

Очевидно, тепер уже ніхто не зможе відповісти на це запитання. Хитросплетіння людських, політичних і юридичних мотивів у процесі над Хонеккером і К° настільки тісне, що навіть юристи із світовим іменем не можуть однозначно вирішити цю дилему.

У кожному разі, суто правовий акт виглядає проблематичним, хоча б тому, що Хонеккер і його соратники були при владі останні роки, НДР же існувала понад чотири десятиліття. Звідси робиться висновок, що суд скоріше за все відбувається над системою. Тоді це урок і досить суворе попередження країнам з комуністичною ідеологією: Кубі, Китаю, Північній Кореї. А це вже щось інше, ніж звичайний процес над звичайними злочинцями. До того ж у Німеччині прозоро натякають, що без підтримки колишнього Радянського Союзу НДР навряд чи пішла б таким шляхом та і взагалі довго б не утрималась. І якось між іншим пов'язують фігуру Хонеккера з Горбачовим. Цьому не завадив той факт, що напередодні процесу екс-президента СРСР урочисто оголосили почесним громадянином Берліна. Мабуть, ініціатори суду не до кінця продумали сценарій, а можливо, важливим був сам факт присутності на лаві обвинувачуваних керівників колишньої соціалістичної держави. У такому разі це — реванш. Але офіційна точка зору, яка широко розповсюджується всіма засобами масової інформації, полягає в тому, що процес є суто юридичним. Протилежної думки дотримуються численні журналісти, які заполонили Берлін. У своїх інтерв'ю німецькому телебаченню вони наголошують на політичному боці справи.

Зовсім дивною виглядає спроба порівняти нинішній і Нюрнберзький процеси. Прибічники цієї ідеї вважають, що і в першому, і в другому випадках правосуддя чинилося і чиниться за злочини проти людськості. Ті, хто виступає проти, нагадують про 3,3 мільйона лише колишніх радянських громадян і військовополонених, що загинули у концентраційних таборах гітлерівської Німеччини. І далеко не всі винні постали перед Фемідою. Коли мова заходить про відповідальність за злочини під час другої світової війни, то говорять, що за давністю скоєного суд просто не може відбутися. Але чому тоді так настійливо тягнуть на лаву підсудних 84-літнього Еріха Мільке, який нібито ще у 1931 році вбив двох поліцейських?

У такій ситуації відбувається різка поляризація громадської думки. У Берліні перед приміщенням суду групи людей вимагають суворо покарати Хонеккера і К°, а не менш численний натовп добивається негайного звільнення їх з-під варти. Хонеккера, Штофа, Мільке (шеф екс-«штазі»), Гайнца (екс-міністр оборони), Штрелеца (екс-заступника міністра оборони), Альбрехта (експлен Ради оборони) звинувачують у вбивстві 13 чоловік, які намагалися перебігти до ФРН. Вважають, що максимальне покарання може бути до 15 років ув'язнення. Але в ході процесу ще треба довести, хто і за що відповідатиме. Врешті-решт, жертвам, які залишились живими, рідним загиблих однаково, хто віддав наказ стріляти в перебіжчиків, хто замінував підходи до сумнозвісної берлінської стіни, хто роками не дозволяв зустрічатися з рідними, які жили за тією стіною. Вони хочуть одного — справедливості.

Анатолій ФЕДОРІВ.

Бремен.

Панорама

ПЕРЕВЕЛАСЬ АМЕРИКАНСЬКА МОЛОДЬ

Американська нація старішає швидкими темпами, і якщо ця тенденція збережеться, то до 2040 року кількість тих, кому буде за 65 років, значно перевищить кількість молодих співгромадян вікової групи до 20 років, повідомляється в розповсюдженій тут доповіді Бюро перепису.

Це перша спеціальна доповідь про чисельність та становище літніх американців названа «Від шістдесяти п'яти і старші в Америці». «Ми звикли вважати себе нацією молодих, — відзначається в дослідженні. — Однак, схоже, у кінцевому підсумку ми станемо нацією, де буде більше дідусів та бабусь, ніж молодих».

Нью-Йорк. Олександр ПАХОМОВ.

Ініціативи

МІЖНАРОДНИЙ ФОНД ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ,

який планововано створити, очолить колишній генеральний секретар ООН Перес де Куельяр. Штаб-квартира цієї нової організації розміститься в Женеві.

У розповсюдженій тут заяві Х. Перес де Куельяр підкреслює, що в світі нараховується понад 500 мільйонів інвалідів. Завдання МФДІ — надавати їм сприяння. При цьому Фонд матиме два основних напрями діяльності. Перший — створення міжнародного координаційного центру, що об'єднає зусилля різних організацій, які допомагають інвалідам. Роботу над створенням такого центру Фонд має намір завершити протягом трьох років. Другий — фінансування конкретних проектів, зокрема, в країнах «третього світу».

Костянтин ПРИБИТКОВ.

Женева.

У сусідів

ЖУРНАЛІСТИ ЗНОВУ НЕ В ФАВОРІ

МЗС Молдови з подачі парламентської комісії з засобів масової інформації відмовило власним кореспондентам «Комсомольской правды», «Правды» та «Независимой газеты» в акредитації в республіці.

Причина: висловлювання кореспондентів у виданнях, що вони їх представляють, власної думки, котра відрізняється від думки представників Народного фронту, що перебувають при владі. Журналістам не можуть простити репортажів, які передавалися із зони придністровського конфлікту. Співчуття до мирного населення Придністров'я та Бендер, яке стало жертвою політичної гри в Молдові, розцінили як пособництво сепаратистам.

На запит народного депутата республіки Крилова до парламенту, з яких причин кореспондентам відмовлено в акредитації, голова парламентської комісії з «мас-медіа» Матей відповів, що їх справу «треба ще проаналізувати, як кореспонденти цих газет поводилися у тяжкий для держави час». Додавши при цьому, що «МЗС має право відмовити їм навіть без будь-яких пояснень». Тим часом у положенні про акредитацію, яким має керуватися МЗС, не передбачено такої процедури, як нарада міністра з головою парламентської комісії. На це звернув увагу депутат, який виступив із запитом. Проте крапку над «і» поставив віцеголова парламенту Пушкашу, котрий заявив, що «коли документ цього не передбачає, то можна виправити, підготувати новий варіант, що працював би на інтереси держави».

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Політичні баталії

БОРОТЬБА ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ

Нинішні засідання російського парламенту рідко обходяться без сенсацій. Не встигли депутати-демократи викрити своїх опонентів (замість головного редактора «Советской России» Чикіна його карткою при голосуванні користувалася «людина з вулиці»), як в атаку кинулась опозиція. На одному з останніх спільних засідань палат депутат Андронов, посилаючись на «джерело у Кремлі», заявив, що Президент Єльцин ось-ось розпустить парламент і введе в країні надзвичайний стан. Прощавай, мовляв, гласність і демократія.

Словом, чим менше часу залишається до початку сьомого з'їзду народних депутатів Росії, тим більше загострюється боротьба між численними фракціями та коаліціями. Сьогодні в Білому домі зареєстровано три великі блоки: Коаліція реформ, яка підтримує уряд і останнім часом дуже порідішала; «Демократичний центр» (фракції, що до нього входять, борються за створення коаліційного кабінету реформ) і, нарешті, «Російська єдність», котра зібрала під свої знамена комуністів, аграрників, частину промисловців (цей блок ратує за безумовну відставку гайдарівської команди).

За такого спектру політичних думок на розумний компроміс різних фракцій сподіватися не доводиться. Вже тепер ясно: за тривалістю роботи сьомий з'їзд поб'є усі рекорди. Але що в підсумку отримають росіяни? Чи замерехтить світло у кінці тунелю? За даними Мосміськкомстату, життєвий рівень москвичів у вересні в порівнянні з початком року знизився в 12 разів. Для прожиткового мінімуму «середньому» москвичеві не вистачає до зарплати близько тисячі карбованців на місяць.

Як бачимо, диму без вогню не буває. І претензії частини депутатського корпусу до уряду Росії цілком обгрунтовані. Про серйозні прорахунки гайдарівської команди говорять і провідні політики, і економісти. Вкрай важко запідозрити в консервативному мисленні Травкіна, Афанасьєва, Петракова, Шаталіна.

Однак свій рахунок Верховній Раді має право пред'явити й уряд. Досі парламент не прийняв ряду законів, без яких гальмуються реформи. Насторожує лозунг, що дедалі частіше лунає в Білому домі: «Вся влада — Радам!» На що ж може перетворитися Кабінет міністрів після з'їзду? На хлопчика на побігеньках для парламенту? І яка буде роль Президента, глави виконавчої влади?

Запитання зовсім не пусте. Минулого тижня ВР Росії дружно відхилила всі поправки Президента до закону про уряд. Якщо цей агресивний настрій депутатів підтримає з'їзд, міністри-реформатори виявляться повністю підпорядковані законодавцям. Як тоді бути з принципом розподілу влади?

Загалом протистояння між Президентом, урядом та депутатським корпусом посилюється. Правда, приводом для оптимізму певною мірою послужив з'їзд Спілки промисловців та підприємців Росії (СПП), що відбувся минулої суботи. На ньому Єльцин, заручившись підтримкою директорського корпусу, пообіцяв внести до урядової програми виходу з кризи 60 відсотків поправок, на яких наполягає Спілка. Це дає спостерігачам право припускати, що Президент врятує гайдарівську команду — хай не всю — від відставки.

Та не будемо забувати, що найближчої суботи відкриється з'їзд товаровиробників, де також зберуться директори підприємств, тільки з непримиренної опозиції до кабінету. Відхилення Єльциним і Гайдаром пропозицій СПП та «Громадянського союзу» про заморожування зарплати і цін на товари, часткове повернення до державного замовлення, індексацію пенсій та вкладів населення, державне, а не аукціонне регулювання курсу карбованця по відношенню до долара може стати їм приводом для боротьби на депутатському форумі за сголошення урядові вотуму недовіри.

Втім, вирування у парламенті пристрастей, як уже бувало не раз, може виявитися бурею в склянці води. Цікава статистика, наведена експертами Коаліції реформ: 114 членів ВР за реформи, 132 — проти. Уряд підтримують 96 депутатів, за його відставку виступає 151. Якщо такі пропорції збережуться на з'їзді, то опозиції з головних питань навряд чи вдасться набрати кваліфіковану більшість голосів.

Спостерігачі не виключають і такий поворот подій: депутати поринуть у тривалі дискусії і до моменту обговорення основних питань порядку денного просто-напросто видихнуться. Тихо-мирно проголосують за те, що їм підготує апарат. І народ уже востаннє спитає себе, а яка користь від такого з'їзду? Гадаємо, Президент Борис Єльцин такої ситуації не обмине.

Володимир БАБЕНКО.

Москва.

На знімку ІТАР — ТАРС: Президенту Росії Б. Єльцину, великому любителю волейболу, не завжди вдається відбивати атаки опозиції так само легко, як волейбольний м'яч.

З ТЕМРЯВИ ЗАБУТТЯ

До 75-річчя проголошення Української Народної Республіки

Понад 70 років 7 листопада (25 жовтня за старим стилем) Україна разом з народами колишнього Радянського Союзу регулярно і урочисто відзначала роковини Жовтневої революції. Сяйво цієї «всесвітньо-історичної події» було настільки яскравим, що засліплювало очі українському народу, покривало темрявою забуття власне свято. Курйоз полягає в тому, що замість власного дня народження Україна святкувала чужий.

Адже саме 7 листопада за старим стилем, через два тижні після більшовицького перевороту в Петрограді і 250-літнього гніту «Царя Восточного» постала в вогні Української революції нова Українська держава. В цей день на історичному засіданні Центральної Ради Михайло Грушевський урочисто проголосив народження Української Народної Республіки. Український народ зробив перший крок до власної держави.

СЬОГОДНІ виповнюється 75 років Українській Народній Республіці, правонаступницею якої стала нова Україна, відроджена 24 серпня 1991 року. Прийнявши від екзильного уряду УНР державні клейноди і атрибути, в тому числі й Івана Мазепи, уряд Української держави прийняв естафету неперервності нашої історії, нашого народу, нашої єдності і державності.

Про Жовтневу революцію в Петрограді і проголошення Леніним 7 листопада на II Всеросійському з'їзді Рад «початку нової ери» ми обізнані. Але що ми знаємо про проголошення 7 листопада (за старим стилем) в Києві власної держави — Української Народної Республіки? Підняті недавно з спецархівів КДБ пожовклі газети того часу дають можливість частково відновити цю сторінку нашої історії.

Як відомо, пожежа Жовтневої революції, перекинувшись на простори Російської імперії, зустріла рішучий супротив на Україні і зокрема в Києві, де, на відміну від Петрограда, протистояло не дві сили — більшовиків і Тимчасового уряду, а три. Третьою силою був український національно-визвольний рух, очолений Центральною Радою. Відразу ж після звістки про переворот в Петрограді Київ перетворився на воєнізований табір з трьома ворожими центрами — більшовицькою Радою робітничих і солдатських депутатів в помешканні Маріїнського палацу, Центральною Українською Радою в помешканні Педагогічного музею і штабом Київського військового округу, що командував вірними Тимчасовому уряду військами.

Після кількох днів кровопролитних боїв на вулицях Києва перемогли українські військові частини. Війська Тимчасового уряду залишили Київ, а більшовики знехотя і тимчасово змушені були підкоритися Центральній Раді, яка стала єдиним повновладним господарем в Києві. На адресу Центральної Ради з усіх губерній і міст України полетіли радісні привітальні телеграми, в тому числі і від місцевих органів влади, які визнавали в Центральній Раді єдину краєву владу на Україні.

В збройній боротьбі за владу в Києві активну роль відіграв полк, утворений з делегатів Третього Військового українського з'їзду, що тимчасово перервав свою роботу. Перший український полк імені Богдана Хмельницького, загони чорноморських моряків та Український полк імені Тараса Шевченка, що терміново прибув в Київ з фронту на підтримку Центральної Ради. Відновивши свою роботу, Третій Військовий український з'їзд виніс резолюцію про необхідність негайного проголошення Центральною Радою Української Демократичної Республіки. Вперше ця ідея була висунута Михайлом Грушевським у вступній промові, в день відкриття з'їзду. Тоді слова Грушевського про утворення Української Народної Республіки форум військових зустрів довготривалими оплесками й з великим піднесенням.

Майже тиждень після збройної перемоги українців на вулицях і барикадах Києва Центральна Рада працювала над текстом Третього універсалу, який мав оповістити світ про народження нової держави — Української Народної Республіки. Проголошення УНР відбулося у вівторок 7 листопада (20 листопада за новим стилем) пізно ввечері в будинку колишнього Педагогічного музею на Володимирській вулиці, 57 (тепер — Будинок вчителя), де Центральна Рада відбувала всі засідання протягом 14 місяців свого існування (і досі, на сором нам, немає ніякого меморіального знаку). Вже з 12-ї години дня велика зала Педагогічного музею, хори і кулуари були переповнені киянами, які з нетерпінням чекали великого історичного акту.

Біля 9-ї години вечора текст Третього універсалу був погоджений між всіма фракціями Центральної Ради.

О 9.30 Михайло Грушевський відкрив історичне засідання Центральної Ради.

«Високі збори! — почав Грушевський. — **Грізний час кривавої боротьби в Росії і в Україні, коли немає центральної власті, коли повстала і все шириться громадянська війна, що переходить уже і на Україну, вимагає від українських партій рішучих кроків, щоб зміцнити власть, зробити Україну базою революції і звідси боронити здобутки революції в цілій Росії. В такий час і для таких завдань потрібні героїчні засоби. Після довгих міркувань і сумнівів Генеральний Секретаріат Центральної Ради прийшов до тої думки, що для того, щоб краєва власть стала справжньою, фактичною властью, під нею повинна бути міцна підвалина і такою підвалиною може бути тільки проголошення Української Народної Республіки...»**

За цими словами, писала газета «Нова Рада», вибухнув грім оплесків та вигуків «Слава!». Овація довго лунала в залі. Всі повставали з місць.

Грушевський урочистим голосом починає читати:

«— Народе український й усі народи України! Тяжка і трудна година впала на землю Російської Республіки. На півночі в столицях іде межиусобна й кривава боротьба. Центрального правительства нема й по державі шириться безвластя, безлад, руїна. Наш край так само в небезпеці. Без власти дужої, єдиної, народної Україна також може впасти в безодню усобиці, різні, занепаду.

Народе український! Ти разом з братніми народами України поставив нас берегти права, здобуті боротьбою, творити лад і будувати все життя на нашій землі. І ми, Українська Центральна Рада, твоєю волею, в ім'я творення ладу в нашій країні, в ім'я рятування всеї Росії, оповіщаємо:

Віднині Україна стає Українською Народною Республікою...»

Зал знову зривається вибухом гучних оплесків та вигуків: «Слава!» На обличчях присутніх захоплення, всі відчувають, що це великої ваги історичний момент.

Особливий ентузіазм у присутніх викликали слова Універсалу про передачу поміщицьких земель селянам, восьмигодинний робочий день, відміну смертної кари, укладення миру, демократичні свободи зібрань, друку та інші. Грім оплесків, що викликали останні слова Універсалу про скликання Українських Установчих Зборів, поступово переходить в спів українського гімну «Ще не вмерла Україна». Потім з таким же натхненням зал проспівав «Заповіт».

Після невеликої перерви на пропозицію української фракції есерів Третій універсал було подано на поіменне голосування. Це було перше поіменне голосування в Центральній Раді. З 50 членів Малої Ради (Комітет Центральної Ради) в залі були присутні 46. З них за Універсал проголосували 42 чоловіка, проти — ніхто, утримались 4 члени Ради: два російські есери, один меншовик і представник польського Центру (дані з газети «Киевская Мысль», 8 листопада 1917 р.).

Після голосування почались привітальні промови з приводу проголошення Української Народної Республіки та заяви представників фракцій з мотивів голосування. Першим бере слово грузин Берташвілі, заступник голови Ради Народів, яку утворив З'їзд народів Росії в вересні 1917 року в Києві.

— **«Слова і промови,** — говорить Берташвілі, — **блякнуть перед тим Універсалом, який тут прочитано, але я не можу утриматись, щоб не привітати від імені грузинів цей найбільший історичний акт. Центральна Рада розрубала цим актом Гордіїв вузол і український народ тепер вільний. Той централізм, що був джерелом утисків, Центральна Рада розрушила і стерла. Звалено той стовп, на якому стояв імперіалізм Російської держави... Народ України вибрав собі шлях, з якого починається нове життя. Хто хоче змінити на землі волю і справедливість, той повинен іти з українським народом і з Українською революцією. Я хочу, щоб Україна була такою камінною скалою, на яку б спиралися всі народи. Нехай живе Українська Народна Республіка»,** — закінчив під дружні оплески залу промовець.

Далі зробили заяви з мотивів голосування представники неукраїнських фракцій Центральної Ради.

Закриваючи історичне засідання Центральної Ради уже далеко за північ, Грушевський оповістив, що в четвер, 9 листопада, о 12 годині дня на Софіївському майдані має бути проголошена Третім універсалом Українська Народна Республіка всьому народові. В цей святковий день відміняються заняття в школах та гімназіях, а також робота в державних установах.

З ранку 9 листопада на Софіївській площі почали збиратися кияни, прибували військові частини з українськими синьо-жовтими прапорами та оркестрами, колективи державних установ і організацій з численними хоругвами, портретами Шевченка та гаслами, що вітували проголошення Української Народної Республіки. Про цей святковий історичний день П. Тичина написав вірш, який починається словами:

Ой що в Софіївському заграли дзвони, затремтіли,
Не білі голуби — янголи в небі полетіли.
Ой там зібралися під прапори, під соняшні, ще й сині:
Віднині —
Не буде більше пана у вільній Україні...

О 12 годині на Софіївську площу прибув Голова Центральної Ради Михайло Грушевський, в повному складі Генеральний Секретаріат (Кабінет міністрів) на чолі з Володимиром Винниченком та військовий міністр Симон Петлюра. Поява їх була зустрінута вигуками: «Слава!» Разом з командуючим парадом полковником Юрієм Капканом Грушевський та інші урядові особи обійшли шеренги військ, що вишикувались чотирикутником навколо пам'ятника Богдану Хмельницькому. Зведений військовий оркестр в цей час виконував гімн «Ще не вмерла Україна», «Заповіт» українські марші та пісні. Почесними гостями свята були представники військових місій — французької, італійської, бельгійської та румунської.

Біля 2-ї години дня в Софіївському соборі задзвонили дзвони. На майдан вийшло духовенство з хоругвами на чолі з преподобним Олексієм та чотирма архієреями в золотих митрах. З трибуни біля пам'ятника Богдану Хмельницькому Грушевський виголосив промову, в якій сказав, що Центральна Рада у повній згоді з національними меншинами вирішила проголосити Українську Народну Республіку і звернулася до народу України з Універсалом. Кілька промовців в різних частинах площі стали читати Універсал.

Очевидець тих подій писав у «Новій Раді»: «Десятки тисяч війська і громадян **зняли шапки і затихли. Тільки слова Універсалу далеко лунали та вітерець лопотів сотнями знамен та прапорів — жовто-блакитних, червоних — якими геть увесь уквітчався майдан. Кілька разів під час читання Універсалу з тисячі грудей вривалося громове «Слава!» і хвилями перекочувалось понад людським морем, яке вщерть залило величезний майдан, бокові вулиці, вікна, паркани та дерева. І небо, що кілька день підряд було хмурим, на цей час наче навмисне прояснилось, сонце заграло на золотих митрах архієреїв та на багнетах і шаблях війська...»**

Універсал прочитано. Знову — «Слава!»

— Громадяни України! — звернувся до всіх Грушевський, — **ви вислухали слово Центральної Ради. Нехай же живе Українська Народна Республіка!**

Після цього духовенство почало правити молебня. Прочитано було українською мовою Євангеліє і виголошено многоліття «христолюбивому війську», Республіці Українській, Центральній Раді і Генеральному Секретаріату. Після многоліття хор проспівав кантату «Слава Україні».

На закінчення відбувся військовий парад. Його приймали Грушевський, Винниченко і Петлюра. Першими пройшли юнкери української школи, потім відділ чорноморських моряків, далі полк Георгіївських кавалерів, полк імені Богдана Хмельницького, полк імені Тараса Шевченка, полк імені Полуботка, Гайдамацький курінь з Одеси та відділ кубанських козаків.

«Військо пішло Володимирівською вулицею, — писав у «Новій Раді» очевидець, — **коливаючись здалеку стернею багнетів, на якій виткнулись жовто-блакитними квітками прапори та знамена, між якими виблискувало різними барвами коштовне зелено-карназинове полкове знамено Богданівського полку з вишитим шовком портретом гетьмана...**

Грушевський, члени Ради і гості також рушили за військом, протискуючись крізь натовп, який підхопив Грушевського, Петлюру та Капкана і на руках поніс їх через майдан до автомобілів.

«Свято скінчилось, — закінчує свій репортаж очевидець. — **Знову хмари заступили небо і почав іти сніг. Перший цієї осені сніг у Києві. — Зима заходить, каже один з громадян, що йдуть по вулиці. — Хвалити бога, що впорались до снігу республіку проголосити. — Хвалити Бога, що вправились хату збудувати, — додає другий громадянин».**

Приєднаємося до тої далекої розмови громадян України і додамо від себе:

— Стоїть, наші дорогі прадіди, збудована вами хата — Українська Народна Республіка, нині суверенна, незалежна Україна, — і стоятиме многії літа, примножуючись і міцніючи працею нащадків ваших та відзначаючи свій власний ювілей.

Леонід РЕШОДЬКО,
професор Київського університету імені Т. Шевченка.

...И ЗАБУТТЯ

...раїнської Народної Республіки

волю і справедливість, той повинен іти з українським народом і з Українською революцією. Я хочу, щоб Україна була такою камінною скалою, на яку б спиралися всі народи. Нехай живе Українська Народна Республіка», — закінчив під дружні оплески залу промовець.

Далі зробили заяви з мотивів голосування представники неукраїнських фракцій Центральної Ради.

Закриваючи історичне засідання Центральної Ради уже далеко за північ, Грушевський оповістив, що в четвер, 9 листопада, о 12 годині дня на Софіївському майдані має бути проголошена Третім універсалом Українська Народна Республіка всьому народові. В цей святковий день відміняються заняття в школах та гімназіях, а також робота в державних установах.

З ранку 9 листопада на Софіївській площі почали збиратися кияни, прибували військові частини з українськими синьо-жовтими прапорами та оркестрами, колективи державних установ і організацій з численними хоругвами, портретами Шевченка та гаслами, що віщували проголошення Української Народної Республіки. Про цей святковий історичний день П. Тичина написав вірш, який починається сло вами:

Ой що в Софіївському
заграли дзвони,
затремтіли,
Не білі голуби — янголи
в небі полетіли.
Ой там зібралися під
прапори, під сонцямі,
ще й сині:
Віднині —
Не буде більше пана
у вільній Україні...

О 12 годині на Софіївську площу прибув Голова Центральної Ради Михайло Грушевський, в повному складі Генеральний Секретаріат (Кабінет міністрів) на чолі з Володимиром Винниченком та військовий міністр Симон Петлюра. Поява їх була зустрінута вигуками: «Слава!» Разом з командуючим парадом полковником Юрієм Капканом Грушевський та інші урядові особи обійшли шеренги військ, що вишикувались чотирикутником навколо пам'ятника Богдану Хмельницькому. Зведений військовий оркестр в цей час виконував гімн «Ще не вмерла Україна», «Заповіт» українські марші та пісні. Почесними гостями свята були представники військових місій — французької, італійської, бельгійської та румунської.

Біля 2-ї години дня в Софіївському соборі задзвонили дзвони. На майдан вийшло духовенство з хоругвами на чолі з преподобним Олексієм та чотирма архієреями в золотих митрах. З трибуни біля пам'ятника Богдану Хмельницькому Грушевський виголосив промову, в якій сказав, що Центральна Рада у повній згоді з національними меншинами вирішила проголосити Українську Народну Республіку і звернулася до народу України з Універсалом. Кілька промовців в різних частинах площі стали читати Універсал.

Очевидець тих подій писав у «Новій Раді»: «Десятки тисяч війська і громадян **зняли шапки і затихли. Тільки слова Універсалу далеко лунали та вітерець лопотів сотнями знамен та прапорів — жовто-блакитних, червоних — якими геть увесь уквітчався майдан. Кілька разів під час читання Універсалу з тисячі грудей вирвалося громове «Слава!» і хвилями перекочувалось понад людським морем, яке вщерть залило величезний майдан, бокові вулиці, вікна, паркани та дерева. І небо, що кілька день підряд було хмурим, на цей час наче навмисне прояснилось, сонце заграло на золотих митрах архієреїв та на багнетах і шаблях війська...»**

Універсал прочитано. Знову — «Слава!»

— Громадяни України! — звернувся до всіх Грушевський, **— ви вислухали слово Центральної Ради. Нехай же живе Українська Народна Республіка!**

Після цього духовенство почало правити молебня. Прочитано було українською мовою Євангеліє і виголошено многоліття «христолюбивому війську», Республіці Українській, Центральній Раді і Генеральному Секретаріату. Після многоліття хор проспівав кантату «Слава Україні».

На закінчення відбувся військовий парад. Його приймали Грушевський, Винниченко і Петлюра. Першими пройшли юнкери української школи, потім відділ чорноморських моряків, далі полк Георгіївських кавалерів, полк імені Богдана Хмельницького, полк імені Тараса Шевченка, полк імені Полуботка, Гайдамацький курінь з Одеси та відділ кубанських козаків.

«Військо пішло Володимирівською вулицею, — писав у «Новій Раді» очевидець, **— коливаючись здалеку стернею багнетів, на якій виткнулись жовто-блакитними квітками прапори та знамена, між якими виблискувало різними барвами коштовне зелено-кармазинове полкове знамено Богданівського полку з вишитим шовком портретом гетьмана...**

Грушевський, члени Ради і гості також рушили за військом, протискуючись крізь натовп, який підхопив Грушевського, Петлюру та Капкана і на руках поніс їх через майдан до автомобілів.

«Свято скінчилось, — закінчує свій репортаж очевидець. **— Знову хмари заступили небо і почав іти сніг. Перший цієї осені сніг у Києві. — Зима заходить, каже один з громадян, що йдуть по вулиці. — Хвалити бога, що вправились до снігу республіку проголосити. — Хвалити Бога, що вправились хату збудувати,** — додає другий громадянин».

Приєднаємося до тої далекої розмови громадян України і додамо від себе:

— Стоїть, наші дорогі прадіди, збудована вами хата — Українська Народна Республіка, нині суверенна, незалежна Україна, — і стоятиме многії літа, примножуючись і міцніючи працею нащадків ваших та відзначаючи свій власний ювілей.

Леонід РЕШОДЬКО,
професор Київського університету імені Т. Шевченка.

РОКІВ кілька не був я у Малишковій хаті в Обухові, хоча й шлях од Києва сюди недалекий — добре знаний шлях. Він мінявся на очах, і, на жаль, за десятиліття-друге багато втратив, і душа не могла не засмучувати за цими втратами. Прекрасні верби стояли колись над оспіваною поетом річкою Стугною, що тече понад обухівськими пагорбами. Посохли верби й давно їх спиляли, й без них річка, згадувана ще у київських літописах, немовби ще більше зміліла, поруху її зовсім не помічаєш — осушували її, спрямовували, лишився зрештою од широкоплинної такий собі струмок. Важко тепер і уявити, де бере він сили, щоб добитися до Дніпра. Шкода Стугни і верб посохлих жаль...

ДЕ СТУГНИ Б'ЄТЬСЯ ДЖЕРЕЛО...

А от Малишко, мимоволі зітхнеш, коли б не пов'язаний обов'язковими ритуальними словоклятвами партії, комунізму, Леніну?! Не повернути плину ні часу, ні ріки. Але як незнищенна Стугна все ж таки долинає до Дніпра, так і Малишкова поезія має досить сили, щоб досягнути людського серця сьогодні, і, мабуть же, знайде його і завтра, і в майбутті доторкатиметься до нього струною неповторною, звуком незрівнянним. Надто потужними були джерела його таланту, аби не всохли, і як за занепадних часом, — знову й знову пробивалися з-під важких намулів чистою своєю, аж із земних глибин, силою. Сьогодні мене мало цікавить, скільки вірнопідданих віршів написав Малишко, де в них (можливо!) був щирий, де — кривив душею. Люди вчені, звісно, розберуться у хитрозв'язках поета та епохи, але що це, власне, додасть до поезії Андрія Малишка?!

Про те ж, що не судилося йому вичерпати свого і таланту вповні, він сам сказав:

Не доїдено хліба свого
до останку,
Не доціловано очей
на світанку,
Не докуто словечка,
бо впала туча,
Не доміряно правди:
вона колюча.

Згадуються і ці вірші на обухівському шляху, як майне місток над Стугною, й розгорнуться луги обіруч неї. І все мені здається, що десь там — на роздоллі широкому й росте отой кущ калини, в якому Малишко раптом побачив продовження своїх коротких земних верст:

...зросту рясним кущем
калини
на українському шляху.
І ви, вертаючись до краю,
Калину зрієте й по ній
Усе дізнаєтесь: — Ну й
грає,
таке говорить-промовляє,
Як промовляв, було,
Андрій!

От у голосі цієї безсмертної української калини й треба шукати голос Малишка!

...Обухів розділився зараз наче на два світи: один — то багатоповерхове місто, що постало при в'їзді з Києва на пагорбах колишніх хуторів, другий — власне Обухів, предківський, по-сільському затишний, старосвітський, містечко. З біленькими хатами, колодязями біля воріт, садками й квітами, з яворами, лелечими гніздами, з широким ставом на південній околиці, цвинтарем на горі... Світ, що оточував поета, і до якого він завжди повертався, — і пам'яттю, і словом, і на останньому своєму виднокрузі печально-щемливим підсумком:

Чому, сказати й сам
не знаю,
Живе у серці стільки літ
Ота стежина в нашім краї,
Одним одна біля воріт.

Нарешті ця стежина стала вулицею Андрія Малишка! Я пройшов нею — щасливий...

На подвір'ї Малишків, під вікнами хати, як завжди, — квіти й квіти. Вони доцвітають — пізні, осінні айстри, хризантеми і чорнобривці. Ще мати Малишкова знала, що це улюблені синові квіти, й насаджувала їх щедро. Потім плекала їх Галина Юхимівна, баба Галька (як вона сама себе називала) — дружина старшого поетового брата Сергія, котрий прийняв батьківську хату у спадок. А тепер чорнобривці тут зводяться під рукою Ольги Сергіївни, небоги поетової, бо баби Галі не стало...

Посумував я щиро за старенькою Галиною Юхимів-

Люди і долі

«На Чернігівщині ніколи не було ОУН — УПА», «Офіцери і учителі вас обдурюють»,— з такими плакатами (орфографію не змінюємо) бойкотували обласну наукову конференцію «Боротьба ОУН—УПА за незалежність України» 300 ветеранів війни та праці. До крайнощів вони вдалися після того, як їхнє звернення до представника Президента в області В. Мельничука та голови міської Ради В. Косих з вимогою припинити заходи, присвячені 50-й річниці Української повстанської армії, не було підтримано. І все ж, попри протистояння, конференція відбулася в гарнізонному Будинку офіцерів. Вона переконливо засвідчила, як мало ми ще знаємо про повстанський рух в Україні та на Чернігівщині зокрема, спростувала на основі документів безпідставність багатьох звинувачень на адресу ОУН—УПА. У цьому плані вражаючим був виступ-покаяння інваліда Великої Вітчизняної війни, члена ревізійної комісії обласної ради ветеранів А. Дзябури — колишнього політпрацівника, свідка подій у Західній Україні в 1946—1950 роках. Ми зустрілися з Анатолієм Володимировичем після конференції, і він детальніше розповів про пережите, а нині переосмислене.

* * *

— Я родом з Харківщини,— почав свою розповідь Дзябура. — Вісімнадцятирічним добровольцем пішов на війну. З неї повернувся інвалідом з двома орденами Червоної Зірки, кількома медалями. У Львові в мене була сестра, тому я й приїхав жити до неї. Оскільки був офіцером-політруком, то невдовзі, після влаштування на роботу в «Заготзерно», мене викликали в обком партії. Пам'ятаю, вже була осінь — кінець жовтня. У залі — десь 300 комуністів. Виходять секретарі обкому партії. Розмова була короткою: «Партия просит вас выехать в село организовать дополнительные заготовки хлеба». Я на той час ніколи не сумнівався в лінії партії. Все, пов'язане з нею, для мене було святе. А тому, хоч і залякували бандерівцями, я, не вагаючись, вирушив виконувати відповідальне партійне доручення.

Мене і ще трьох партійців, у тому числі Волощака, працівника райспоживспілки, направили в Мужеловичі Яворівського району Львівської області. У райкомі партії ми отримали для самозахисту карабіни і конкретне завдання — зібрати у жителів села 300 центнерів хліба. Перше сильне враження на мене справив голова сільської Ради Дютель, до якого ми звернулися по допомогу. Вже випав перший сніжок, який не встиг розтанути. А він

ПОКАЯН...

прийшов у сільраду босим! «Ну й влада...»,— подумав я. Це була немічна, налякана, розгублена людина. Він дав нам списки людей і поспішив зникнути.

І ось заходимо в перший дім. Злиднота, якої світ не бачив! Меблів нема. Навіть стола немає. Хазяїн, хазяйка і троє діточок оторопіло дивляться на нас. Ледь язик повертається сказати, що вони повинні здати

кілька не був я у Малишковій ха-
Обухові, хоча й шлях од Києва сю-
далекий — добре знаний шлях.
на очах, і, на жаль, за десятиліт-
гато втратив, і душа не могла не
за цими втратами. Прекрасні вер-
олись над оспіваною поетом річ-
ю, що тече понад обухівськими
Посохли верби й давно їх спиля-
их річка, згадувана ще у київських
емовби ще більше зміліла, поруху
помічаєш — осушували її, спря-
ишився зрештою од широкоплин-
бі струмок. Важко тепер і уявити,
сили, щоб добитися до Дніпра.
ни і верб посохлих жаль...

Д Е
УГНИ
ЄТЬСЯ ДЖЕРЕЛО...

лишко, мимоволі
оли б не пов'яза-
ковими ритуаль-
клятвами партії,
Леніну?! Не по-
ину ні часу, ні рі-
незнищенна Стуг-
таки долинає до
і Мали...кова пое-
ить си... щоб до-
дського серця сьо-
абуть же, знайде
гра, і в майбутті
ється до нього
еповторною, зву-
янням. Надто по-
ули джерела його
и не...пересохли, і
пада...часом, —
ову пробивалися
х намулів чистою
із земних глибин,
годні мене мало
кільки вірнопідда-
написав Малиш-
их (можливо!) був
— кривив душею.
звісно, розберу-
озв'язках поета та
що це, власне, до-
езії Андрія Ма-

, що не судилося
пати...я свого і
вні, він сам ска-

но хліба свого
 до останку,

Не доціловано очей
 на світанку,
Не докуто словечка,
 бо впала туча,
Не доміряно правди:
 вона колюча.

Згадуються і ці вірші на обухівському шляху, як майне місток над Стугною, й розгорнуться луги обіруч неї. І все мені здається, що десь там — на роздоллі широкому й росте отой кущ калини, в якому Малишко раптом побачив продовження своїх коротких земних верст:

...зросту рясним кущем
 калини
на українському шляху.

І ви, вертаючись до краю,
Калину зріжете й по ній
Усе дізнаєтесь: — Ну й
 грає,
таке говорить-промовляє,
Як промовляв, було,
 Андрій!

От у голосі цієї безсмертної української калини й треба шукати голос Малишка!

...Обухів розділився зараз наче на два світи: один — то багатоповерхове місто, що постало при в'їзді з Києва на пагорбах колишніх хуторів, другий — власне Обухів, предківський, по-сільському затишний, старосвітський, містечко. З біленькими хатами, колодязями біля воріт, садками й квітами, з яворами, лелечими гніздами, з широким ставом на південній околиці, цвинтарем на горі... Світ, що оточував поета, і до якого він завжди повертався, — і пам'яттю, і словом, і на останньому своєму виднокрузі печально-щемливим підсумком:

Чому, сказати й сам
 не знаю,
Живе у серці стільки літ
Ота стежина в нашім краї,
Одним одна біля воріт.

Нарешті ця стежина стала вулицею Андрія Малишка! Я пройшов нею — щасливий.

На подвір'ї Малишків, під вікнами хати, як завжди, — квіти й квіти. Вони доцвітають — пізні, осінні айстри, хризантеми і чорнобривці. Ще мати Малишкова знала, що улюблені синові квіти, й насаджувала їх щедро. Потім плекала їх Галина Юхимівна, баба Галька (як вона сама себе називала) — дружина старшого поетового брата Сергія, котрий прийняв батьківську хату у спадок. А тепер чорнобривці тут зводяться під рукою Ольги Сергіївни, небоги поетової, бо баби Галі не стало...

Посумував я щиро за старенькою Галиною Юхимівною. Під світлим осіннім небом — світла її пам'ять. Усім добрим людям відчиняла вона двері Малишкової хати, розповідала, як знала, про минуле. Неначе берегла в хаті отой вогник, який поет згадував не раз і який так багато значив для нього у житті:

Кого я ждав? І що я
 полонив?
З далеких мандрів
 повертаю знову
На вогник у вікні,
 на щиру мову,
Де крихта щастя, наче
 диво з див...

На хвилю відтягую зустріч з поетовою оселею, бо бував тут востаннє ще тоді, коли баба Галя топила піч, плинуло тут звичайне людське життя — із пахощами страв, свіжого хліба. Хата жила, дихала, берегла своє тепло. Галина Юхимівна колись запрошувала на Великдень — певно, найбільше свято цієї хати. Шкода, не встиг...

Віднедавна, з квітня минулого року, хата стала музеєм — отже, й дух її мав перемінитися. Так, з'явилося тут багато рушників, ікон, картин, мальованих сільськими живописцями.

Переміни у Малишковій хаті пояснює Ольга Сергіївна:

— Коли вже нарешті після всієї цієї біганини — роки на неї пішли, почали хату облаштовувати як музей, звернулися ми до Михайла Івановича Сікорського, знаменитого, щоб допоміг. Він щиро відгукнувся, приїхав в Обухів зі своїми працівниками. Їздили вони по наших селах — збирали давні речі. Сказав Сікорський: «Треба прибрати хату так, як на свято, щоб було в ній багато ікон, рушників, картин, портрет Шевченка, щоб видно було, з якого народу вийшов Малишко, з якої землі...»

Наймудріше, гадаю, розпорядився подвижник нашої музейної справи — показати крізь хату Малишків, що, зрозуміло, має свої особливі прикмети, хату — українську, у її святкову хвилину, коли відчиняється вона для гостей, чекає на них, прибрана, заквітчана.

Квітують у Малишковій хаті рушники, яких раніше тут не було. Ольга Сергіївна доторкається то до одного, то до іншого.

— Цей — сусідка недавно подарувала. Андрію Самійловичу. Дерево життя, бачите. Навіть Сікорський казав, що такої вишивки не бачив, і навіть шукав — не знаходив. Цей ось від дружини Георгія Майбороди — Тетяни Василівни, а цей — з Переяслава...

Дивлюся-милуюся — не рушники, а розбурхане море квітів, орнаментів, кольорів-відтінків. Добре, що перелетіли вони до Обухова, під сволоки поетової домівки, і зріднилися тут з рушниками, нехай скромнішими, які вишивали — поетова мати, і Ольги Сергіївни мама — Галина Юхимівна, і думаю, що й вона сама додасть колись свій рушник до геніального українського орнаменту...

Ольга Сергіївна на таку честь заслужила!.. Понад два десятиліття, що минули од смерті Андрія Малишка, трудиться вона, щоб пам'ять про поета не занепадала в отецькому краю. Вже відвчителювала, вийшла на пенсію, але до школи йде, як завжди, адже там кімната-музей поета, той, що робила вона од першого до останнього експоната. Окрім школи, музей краєзнавчий, де теж Малишкові кімнати, і кабінет, — обставу якого недавно перевезли з київської квартири поета.

— Гарні там люди працюють, у музеї, — радістю ділилася. — Уболівають за Малишка, стараються, як можуть.

Та далеко не завжди щастило Ользі Сергіївні на порозуміння в Обухові, хоча й не для себе старалася, не для дядька. Для видатного українського поета! По тій стежині, згадуваній Малишком, знаю, не раз і не два проносила вона свій гнів та розпач. Поки домагалася, щоб хату таки узаконили як музей, вулицю рідну — вулицею Малишка назвали. Роки й роки на це спливли, скільки районного начальства за цей час перемінилося, а стежина, якою простувала Ольга Сергіївна по правду, була все та ж, одна, якщо з дому — то вниз, коли додому — вгору.

Чи я вернусь сюди,
 не знаю,
Бо ця дорога вся
 в сльозах.

Як на те, звалася вона вулицею В. І. Леніна. Місцеві керівники розводили руками, як же бодай доторкнутися до табличок з іменем вождя пролетаріату?! Аж на дев'ятнадцятому році після смерті поета — 1989-го — нарешті порозумілися поезія і влада. Частину вулиці Леніна, що завертає з центру на гору, до хати Малишків, урізали для поета й назвали його іменем, а Леніна пішла за майдан, як головна обухівська магістраль, пішла, мовби оминувши поетове, заповітне.

До речі, недавно Обухівська міськрада прийняла рішення про демонтаж пам'ятника В. І. Леніну. Вождь стоїть у центрі й вказує рукою, як давно жартують обухівчани, на тутешній ресторан. Минає земна слава...

Але ж химерний ми народ український — спільну думку розгортаємо з Ольгою Сергіївною. Химерний, їй-Богу... Чи самі такими зробилися, чи нам «пороблено». Коли вже вирішили з назвою вулиці, замовили таблички, і раптом доставили їх зі столиці в Обухів — з написами російською мовою, ні сіло ні впало: «Улица Андрея Малышко». На вулицю Малишка ці витвори непоступлива вчителька (о, тут міць Малишкового роду відчувається!) не допустила.

Зараз Ольга Сергіївна турбується:

— Треба міняти меморіальну дошку на школі. Ну хіба Малишко «український радянський поет», як там написано? Викарбуємо так, як треба, — «український»! А біля хати, — від щирої мрії обличчя її світлішає, — буде стояти пам'ятний знак, з барельєфом Андрія Самійловича, і з його ж словами: «Так, я тут жив, отут я походив...» Хіба краще, як він, скажеш?!

— Приїхав, — згадує Ольга Сергіївна, — це вже в останні його роки було, а ми колодязь у дворі копаємо. Зрадів: — Нарешті в нас коло хати криниця буде. Як добре, що вода біля хати.

...І наснилася знову
 криниця,
Щебет крапель об ранній
 порі
І зоря, наче синя синиця,
За ворітьми у нашім дворі.

Але нелегко добитися на Малишковій кручі до води — глибоко треба копати. Глибока-глибока криниця під яблунями і на дашок її повилося пагіння, жовто-багряне, винограду та плюща.

— Колодязь гарний, — каже Ольга Сергіївна, — цього літа у сусідів води не стало, то до нас ходять. Видно, копачі знайшли сильне джерело, у нас вода не пропадає...

Анатолій СКРИПНИК.

долі

ігівщині ніколи не було ОУН —
цери і учітелі вас обдурюють»,— з
атами (орфографію не змінюємо)
обласну наукову конференцію
ОУН—УПА за незалежність Укра-
еранів війни та праці. До крайно-
алися після того, як їхнє звернен-
ставника Президента в області В.
та голови міської Ради В. Косих
припинити заходи, присвячені 50-й
їнської повстанської армії, не бу-
но. І все ж, попри протистояння,
відбулася в гарнізонному Будин-

ку офіцерів. Вона переконливо засвідчила, як мало ми ще знаємо про повстанський рух в Україні та на Чернігівщині зокрема, спростувала на основі документів безпідставність багатьох звинувачень на адресу ОУН—УПА. У цьому плані вражаючим був виступ-покаяння інваліда Великої Вітчизняної війни, члена ревізійної комісії обласної ради ветеранів А. Дзябури — колишнього політпрацівника, свідка подій у Західній Україні в 1946—1950 роках. Ми зустрілися з Анатолієм Володимировичем після конференції, і він детальніше розповів про пережите, а нині переосмислене.

* * *

ПОКАЯННЯ

ом з Харківщини,—
розповідь Дзябура.
цятирічним добро-
ов на війну. З неї
інвалідом з двома
ервоної Зірки, кіль-
ями. У Львові в ме-
тра, тому я й при-
о неї. Оскільки був
літруком, то нев-
влаштування на
Заготзерно», мене
обком партії. Па-
була осінь — кі-
. У залі — десь 300
Виходять секрета-
партії. Розмова бу-
: «Партия просит
в село организо-
ительные заготов-
Я на той час ніко-
івався в лінії пар-

тії. Все, пов'язане з нею, для мене було святе. А тому, хоч і залякували бандерівцями, я, не вагаючись, вирушив виконувати відповідальне партійне доручення.

Мене і ще трьох партійців, у тому числі Волощана, працівника райспоживспілки, направили в Мужеловичі Яворівського району Львівської області. У райкомі партії ми отримали для самозахисту карабіни і конкретне завдання — зібрати у жителів села 300 центнерів хліба. Перше сильне враження на мене справив голова сільської Ради Дютель, до якого ми звернулися по допомогу. Вже випав перший сніжок, який не встиг розтанути. А він прийшов у сільраду босим! «Ну й влада...»,— подумав я. Це була немічна, налякана, розгублена людина. Він дав нам списки людей і поспішив зникнути.

І ось заходимо в перший дім. Злиднота, якої світ не бачив! Меблів нема. Навіть стола немає. Хазяїн, хазяйка і троє діточок оторопіло дивляться на нас. Ледь язик повертається сказати, що вони повинні здати центнер хліба. Хтось із нас виконує цю місію.

— Люди добрі,— заскиглив господар.— Та де ж я вам його візьму?

При нас шукає і знаходить папірець. У ньому написано: «Держава дякує вам за те, що ви своєчасно виконали перший обов'язок — здали хліб». Ми розвели руками, вибачилися і вийшли з хати. Заходили в інші оселі, і ця картина повторювалася. Усі мали подяки!

Увечері приїхав секретар райкому партії. Його обурила наша «бездіяльність», а особливо виправдання: «Я плевать хотел на эти бумажки. Чтобы завтра хлеб был!».

Другого дня ми намагалися діяти суворіше. Але нічого не добилися. Діти хапали за руки. Жінки голосили. Безправні чоловіки від безсилля ховали очі. Я вже не знав, що робити. Серце моє краялося...

Третього дня в Мужеловичі приїхав розлючений секретар обкому партії. Він пригрозив: «Положите партийные билеты».

За його вказівкою ми стали зводити селянських корів до сільради. Хто приносив зерно, той отримував свою годувальницю. Пам'ятаю, як зараз, заплакану жінку, яка принесла торбинку — кілограмів вісім гороху. «Це все, що є,— сказала.— Більше нічого не маю. Забирайте». Її сльози, слова мене остаточно добили. Я кинув ганебне заняття і поїхав у райком партії — здав карабін. На подив, відбувся за це дезертирство досить легко — мені оголосили партійну догану. За неї зовсім не соромно, а ось за вчинене — совість пече... Я певен: у ті дні після подібних діянь не один юнак з Мужеловичів пішов до вояків УПА. Хіба ми не заслуговували, щоб нас стріляли за чинене беззаконня і знущання над невинними людьми?

Я тоді ще не міг цього всього осягнути, узагальнити, як сьогодні. Зовсім не надав значення й такій «дрібниці»: коли ми, «добувачі» хліба, приходили ночувати під захист гарнізону військ НКВС, енкаведисти перевдягалися в цивільне, начіплювали на кашкети тризуби і вирушали на нічні операції. Тоді, пригадується, газети дуже розписували, як бандерівці вирізали сім'ю і лише одного хлопчика чомусь залишили живим. Тепер думаю: для чого повстанцям, які боролися за вільну Україну, потрібне було таке злодіяння? Щоб компрометувати себе в очах людей? Ні! Подібні злочини були на руку лише сталінським сатрапам. Провокатори спеціально намагалися виставляти УПА в непривабливому світлі, настроювали проти неї населення. Вони не гребували нічим.

Після тієї моторошної заготівлі я ще не раз був у відрядженнях у райцентрах. І що не ніч — то тривоги, криті машини з жінками, дітьми. Я був свідком, як вантажили у вагони жителів Куликівського, Жовківського районів. Куди їх поночі відправляли? В які краї? Хто відповість за ці злочини перед людьми? Боже! Та невже вояки УПА воювали не за свою свободу, не за своїх дітей і дружин, не за вільну Україну?

На жаль, пізно до мене прийшло прозріння. Але я радий, що воно прийшло після читання газет, журналів, документів. І сьогодні я каюся перед жителями Львівщини, вояками УПА за мої гріхи.

Коли виходив з КПРС, мені докоряли: ви ж на фронті вступили у партію, а залишаєте її у тяжку хвилину... Не соромно перед загиблими товаришами? Я сказав, що не соромно. Бо впевнений — якби мої загиблі друзі дізналися всю правду про злочини КПРС, радянської імперії, вони вчинили б так само, як я.

Записав
Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернігів.

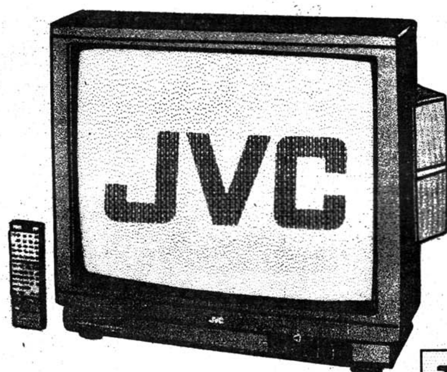
КОМПАНИЯ ОВЕК ОСТ-ВЕСТ ЭЛЕКТРОНИК ГМБН

Солмштрассе 2-26, 6000, Франкфурт на Майне, 90, Германия
Телефон 069-79 00 10, Телекс 4 189 781, Телефакс 069-79 30 01 43

является официальным дистрибьютором фирм JVC (Япония), Bauknecht (Германия), BRAUN (Германия), RICOH (Япония, фотоаппаратура), JSC (Япония)

Бытовые приборы фирмы «Браун»

RICOH
RICOH COMPANY, LTD.

БАУКНЕХТ ХАУСГЕРЕТЕ ГМБХ
Bauknecht

JSC

ПРЯМЫЕ ПОСТАВКИ ИЗ ГЕРМАНИИ

Гарантийный срок — 12 месяцев

Посетите магазины, торгующие нашими товарами: ЦУМ — в Киеве, магазин АВТОЗАЗ в Запорожье

Представительство в Киеве: телефоны: 216-03-29, 291-42-97

Наша кожа — это удобная и прочная обувь, модные, элегантные куртки и пальто! Мы используем современную технологию и импортное оборудование. Сотрудничество с нами — путь к успеху!

Предложите нам кожевенное сырье (шкуры КРС весом не менее 14 кг) — и Вознесенское арендное производственное кожевенное объединение станет вашим надежным партнером.

Адрес: 329600, Николаевская область, г. Вознесенск, ул. Октябрьской революции, 287.

Звоните: (05134) 4-34-98, 3-23-11.

Телетайп — 272681 «Вираж».

Holland House

Бизнес-шанс: одежда Second Hand.

Одежда в хорошем состоянии из Западной Европы.

Цена 750 американских долларов за тонну со склада.

Одна тонна — это около 2000 единиц одежды.

Минимальная партия — 8 тонн.

Обращаться по адресу: Holland House, Herengraht, 158, 1016—BN, Amsterdam, Holland.

Факс — 3120 6389249.

Телекс — 11598 tsc nl.

Просим писать на английском или немецком языках.

Градобанк продовжує продаж своїх акцій підприємствам, організаціям та населенню за купони, рублі, валюту.

АКЦІЇ РЕАЛІЗУЮТЬСЯ ЗА РИНКОВИМ КУРСОМ

ГРАДОБАНК ГАРАНТУЄ:

дивіденди не менш як 30% річних по акціях за купони та рублі;

дивіденди 4% річних по акціях за валюту (у валюті);

виплата дивідендів двічі на рік;

викуп акцій за вимогою не нижче від номінальної вартості;

збереження та приріст валютного вкладу за акціонером.

ЯКЩО ВИ БАЖАЄТЕ ЗАХИСТИТИ СВОЇ КОШТИ ВІД ІНФЛЯЦІЇ, ТО АКЦІЇ ГРАДОБАНКУ — ВАШ ВИБІР

Оплатити акції ви можете перерахувавши грошову суму чи внесши готівку в каси Градобанку:

у Києві:

рахунки 010180 в АКБ «Градобанк» МФО 300078 для юридичних та 010355 в АКБ «Градобанк» МФО 300078 для фізичних осіб.

Адреси пунктів реалізації акцій:

вул. Димитрова, 1;

вул. Саксаганського 111 в;

«Український Дім» (колишній музей Леніна). Хрещатик, 2.

Телефони для довідок: 220-57-06, 227-72-02.

у філіях АКБ «Градобанк»:

У Черкасах:

кореспондентський рахунок 161002 в ОПЕРУ Черкаського облуправління Національного банку, МФО 354024.

Адреса: м. Черкаси, бульв. Шевченка, 205.

Телефон для довідок: 8 (0472) 42-27-85;

у Краматорську:

кореспондентський рахунок 161001 у Краматорському відділенні Промбудбанку, МФО 334141.

Адреса: м. Краматорськ, вул. Шкадінова, 62.

Телефон для довідок: 8 (06264) 4-11-50.

у Славутичі Київської області:

рахунок 010001 у філії АКБ «Градобанк», МФО 321284.

Адреса: м. Славутич, Київський квартал, 130.

Телефон для довідок: 8 (279) 2-31-82.

ДО УВАГИ КЕРІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ!

ВАШІ ТУРБОТИ НА НАШІ ПЛЕЧІ!

Все, від розробки високохудожніх оригіналів до відправки готової продукції на вашу адресу, бере на себе МП «РОСТОК», яке приймає замовлення на виготовлення етикеткової продукції для підприємств агропромислового комплексу, кондитерської, лікеро-горілчаної та харчової промисловості, а також виготовляє нові оригінали етикеток і тиражує їх.

Наша адреса: 261400, м. Бердичів, Житомирської обл., вул. Л. Толстого, 20, мале підприємство «Росток».

Телефон: (8-043-41) 2-70-78.

Предприятие купит валюту на сумму не менее 50 тысяч долларов по безналичному расчету за рубли по курсу выше биржевого.

Просим обращаться по телефону/факсу (044) 440-46-55.

ПОНЕДІЛОК

23 листопада

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Художній фільм «Храм любові». (Індія).
10.15 Живе слово. Освіта і мова.
11.00 Концерт естрадних виконавців України.
11.50 Наше коло.
12.50 УТН.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.35 Говоримо українською.
16.55 Дерев'яна скульптура М. Ляшенка.
17.25 Музичний фільм «Подолянчики».
18.00 «Акорди». Антологія української лірики.
18.45 Фільм-балет «Ромео і Юлія».
19.00 УТН.
19.10 Музичний фільм «До батька по пісні».
19.30 Хто ми... Відеотижневик.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.40 Акценти.
21.55 Кінозустрічі.
23.00 Телеспортарена.
23.40 УТН.
23.55 Художній телефільм «Під чужим ім'ям».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Подивись, послухай.
8.40 «Учень чарівника». Мультфільм.
9.00 Неосяжний Рязанов.
10.10 Брейн-ринг.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 «Бджола Майя». Мультфільм.
16.05 Знайомтесь: «Розумники й розумниці».
16.30 НЕП.
17.00 Новини.
17.25 Технодром.
17.35 Зоряний час.
18.15 Футбольний огляд.
18.45 Зустріч для вас.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра художнього телесеріалу «Дрібниці життя». 8 серія.
«Нова студія» представляє:
21.10 Бомонд.
21.25 Однак.
21.40 Життєпис.
22.00 Ситуація.
22.40 Євгеник.
22.50 Ми.
23.20 Джем-сейшн.
0.00 «Давид і Голіаф». Художній телефільм.

ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Час ділових людей.
7.55 «Монстр». Документальний телесеріал (Росія — США). Фільм 4. «Сталін проти селянства».
11.00 Денний сеанс. «Пейзаж з меблями». Художній фільм.
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Сім'я Смирнових. Як жити далі?». Телефільм.
15.45 Там-там-новини.
16.00 ТрансРосефір. Відображення.
16.45 Давайте з'ясуємо.
16.55 Бесіди в «Метрополі».
17.15 Ностальгічні посиденьки.
17.45 Шлях до себе. Родина Березняків з Австралії.
18.40 Київська панорама.

ІІІ ПРОГРАМА УТ

19.00 Візитка.
19.05 Мультфільми.
19.30 СІТ-3.
19.40 Етика в Америці (Уорлднет, США).
20.40 Фортуна. Комерційний огляд.
20.50 Візитка.
20.55 Художній фільм «Боязнь павуків» (США).
22.30 СІТ-3.
22.40 «Кроки уряду до згоди» (Уорлднет, США).
23.10 Візитка.
23.15 «Промінчик світла».

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.25 Худ. фільм «Честь гайдука».
15.00 Мультфільми.
15.40 Відеомузика.
16.40 Відеомузика.
18.30 Студія програм «ТЕТ-А-ТЕТ».
18.30 Мультфільми.
18.50 Худ. фільм «Пан Ніхто».
20.30 Відеомузика.
20.45 Худ. фільм «Стеження».

ВІВТОРОК

24 листопада

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Доброго вам здоров'я. Лікування захворювання нирок.
9.30 Кінозустрічі.
10.35 Шкільний екран. 10 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки. Алгоритми роботи з величинами.
11.05 Художній фільм із субтитрами «Будинок без виходу».
12.30 УТН.
12.45 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 13 серія.
16.00 УТН.
16.05 Сонячне коло.
16.35 «Землі нев'януча краса». Концерт.
17.15 «Повій, вітре, на Вкраїну». С. Руданський.
17.45 Якось через чверть століття. Музика в стилі рок.
18.25 Документальний фільм «Вони стоять переді мною».
19.00 УТН.
19.10 Український романс.
19.30 Студія «1 грудня».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.40 Художній фільм «Папуга, що говорить на ідиш».
23.10 УТН.
23.25 Чемпіонат України з синхронного плавання.
23.55 Співає Ю. Антонов.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.05 Футбольний огляд.
9.35 Надія. Благодійний концерт дітей-інвалідів.
10.30 «Дрібниці життя». Художній телесеріал. 8 серія.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Художній телефільм «Давид і Голіаф».
12.30 Мультфільм.
12.55 «Разом». Художній телефільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Діловий вісник.
14.40 Світ грошей Адама Сміта.
15.10 Блокнот.
15.15 «Бджола Майя». Мультфільм.
16.05 Стартінейджер.
16.50 Прес-експрес.
17.00 Новини.
17.25 «Суничний дощик». Мультфільм.
17.35 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє. «Два дні в Молдові». Зустріч з М. Снєгуром.
18.00 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.45 Мініатюра.
19.00 Тема.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Репортаж ні про що.
20.55 Фільми О. Міндадзе та В. Абдрашитова. «Парад планет».
22.30 Воєнне ревю.
23.00 Новини.
23.25 О. Скрябін. Друга симфонія.
0.15 Волейбол. Чемпіонат України. Жінки. «Іскра» (Луганськ) — «Орбіта» (Запоріжжя).

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Час ділових людей.
11.00 Денний сеанс. «Самотній голос людини». Художній фільм.
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Телебіржа.
15.30 «Бадабокн». Програма для дошкільнят (Франція).
15.50 Мульти-пульти.
16.00 Там-там-новини.
16.15 ТрансРосефір. Урал-ТБ.
17.00 Підпілля.
17.30 Парламентський вісник.
17.45 Вітчизна моя.
18.45 Свято кожен день.
18.55 Київська панорама.
19.15 Телебіржа інформує.
19.25 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 103 серія.
20.15 Антреприза. В. Стржельчик у «Старомодній комедії» О. Арбузова.
21.00 Повернення.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Сьогодні у Верховній Раді Російської Федерації.
22.45 Співає хор М. Корнєва.
23.15 Арт-обстріл.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.10 Худ. фільм «Політ у країну чудовиськ».
14.20 Мультфільм «Принц та жебрак».
14.45 Худ. фільм «Поліцейська історія».
16.15 Відеомузика.
16.30 «Пригода в Королівстві». 13 серія.
19.20 Студія телепрограм «ТЕТ-А-ТЕТ».
19.20 Мультфільми.
19.40 Худ. фільм «Велика нудьга».
20.50 Відеомузика.
21.00 Худ. фільм «Чужий».

СЕРЕДА

25 листопада

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Свічадо.
10.00 «Повернути надію». Відеофільм.
10.35 Шкільний екран. 7 кл. Фізика. Тяжіння і вага тіла.
10.55 Художній фільм із субтитрами «Офіцер з трояндою».
12.40 УТН.
12.55 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 14 серія.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.35 Фільм-концерт «І доки на землі існує любов».
17.05 Документальний телефільм «Феодосія. Мертвий сезон».
17.35 Музична програма «Камерата».
18.15 Живе слово. Українська мова у вузах Кіровограда.
19.00 УТН.
19.10 Документальний фільм «Палац. Іронічна елегія».
19.30 Золоті ворота.
19.55 «Діамантове кольє на високих грудях» Телевистава з циклу «Ситуація».
20.45 На добраніч, діти.
21.00 ДНІПРО.
21.40 Акценти.
21.55 Молоді зірки оперної сцени і Державний оркестр народних інструментів України в новій телепрограмі «Одвічна і прекрасна музика».
22.45 УТН.
23.00 Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Червоне золото» (Мексика — Іспанія).
0.30 Двограй. Музична програма.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.50 Мультфільми.
10.20 Рок-урок.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Художній телефільм «Комічний коханець, або Любовні витівки сера Джона Фальстафа».
12.35 «Щасливий берег». Художній телефільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот — фірма «Вибір».
15.15 «Бджола Майя». Мультфільм.
16.10 Рок-урок.
16.50 Прес-експрес.
17.00 Новини.
17.25 «В гостях у гномів». Мультфільм.
17.40 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє.
18.10 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.55 Футбол. Кубок УЄФА. 1/8 фіналу. «Динамо» (Москва) — «Бенфіка» (Португалія) 1 тайм.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Футбол. Кубок УЄФА. 1/8 фіналу. 2 тайм.
21.20 Футбол. Кубок європейських чемпіонів. «Брюгге» (Бельгія) — ЦСКА. По закінченні — 23.20 Новини.
23.40 Футбол. Кубок європейських чемпіонів.
0.30 «Комічний коханець, або Любовні витівки сера Джона Фальстафа». Художній телефільм.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Реклама.
7.25 Час ділових людей.
11.00 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 103 серія.
11.50 Дозвілля. Друзі наші, кішки.
12.05 «Бурда моден» пропонує...
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Кубок України з футболу. «Таврія» — «Металург».
16.45 Камерний концерт.
17.00 Християнська програма. Надія сьогодні.
17.45 На Ви... Дискусійний телеклуб.
18.45 Свято кожен день.
18.55 Київська панорама.
19.15 Телебіржа інформує.
19.25 «Санта-Барбара». 104 серія.
20.15 Сам собі режисер.
20.50 Екран кримінальних повідомлень.
21.00 Фільм-балет «Зловісна доля».
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Сьогодні у Верховній Раді Російської Федерації.
22.45 Я іншої такої країни не знаю?
23.10 «Довгий шлях додому». Б. Гребенщиков. Документальний фільм.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.20 Худ. фільм «Крізь терні до зірок».
15.50 Мультфільм «Бембі».
19.00 Мультфільми.
19.15 Худ. фільм «Фальшива Ізабела».
20.30 Відеомузика.
20.40 Худ. фільм «Віллі Батгейт».
22.30 «Дні Турбіних». Худ. телефільм. 1 серія.

ЧЕТВЕР

26 листопада

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.05 Художній фільм «Непереможна нога» (Китай).
10.35 Шкільний екран. 9 кл. Українська література. І. Котляревський. «Енеїда».
11.05 «Ой закувала зозуленька». Музична програма.
11.45 «Сильне почуття». Телевистава.
12.25 УТН.
12.40 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 15 серія.
16.00 УТН.
16.05 Грають юні музиканти.
16.45 На допомогу школі. Українська література. Відгук про документальний фільм.
17.15 Фізико-математична школа. Як розв'язувати контрольні задачі з фізики.
17.45 «О, ностальгіє». Музична програма.
18.30 «Відродження». Теленарис.
19.00 УТН.
19.10 Мультфільм «Коротуни з Квіткового міста».
19.30 Надвечір'я. Передача для людей старшого віку.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 ДНІПРО.
21.40 Хроніка МВС.
21.55 Гарт.
23.25 УТН.
23.40 Художній фільм «Пан оформлювач».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 Ранок.
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.30 Футбол. Кубок європейських чемпіонів.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Художній телефільм «Перед екзаменом».
12.25 «До кого залетів співочий кенар». Художній телефільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 «Бджола Майя». Мультфільм.
16.05 Асоціація дитячого телебачення. «Колиска чотирьох чарівниць».
16.50 Прес-експрес.
17.00 Новини.
17.25 ...До шістнадцяти і старші.
18.05 Мультфільм.
18.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть». Заключна серія.
18.45 Музика в ефірі. Частина 1.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 Прем'єра художнього телефільму «Піти і не повернутися».
22.25 Чорний ящик.
23.00 Новини
23.25 Музика в ефірі. Частина 2.
0.25 «До кого залетів співочий кенар». Художній телефільм.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Час ділових людей.
7.50 «Монстр». Документальний телесеріал. Фільм 5 «Сталін і війна».
11.00 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 104 серія.
11.50 Дозвілля.
12.05 Полігон.
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Учитися ринку.
15.30 Студія «Рост». Музичний клас.
16.00 Там-там новини.
16.15 ТрансРосефір. До Москви далеко.
17.00 Так і живемо.
17.30 Парламентський вісник.
17.45 На Ви... Дискусійний телеклуб.
18.45 Свято кожен день.
18.55 Реклама.
19.00 Київська панорама
19.20 Реклама.
19.25 Телефільм «Санта-Барбара». 105 серія.
20.15 Хроно. У світі авто- і мотоспорту.
20.45 Спеціальний комерційний вісник.
21.00 Вітчизна моя.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Сьогодні у Верховній Раді Російської Федерації.
22.45 Портрет композитора. Г. Банщиков.
3.15 Джаз-філармонік-хол (Швеція).

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.35 Худ. фільм «Шукачі золота».
14.45 Мультфільми.
15.10 Худ. фільм «Загадкове викрадення».
16.35 Відеомузика.
19.15 Мультфільми.
19.30 Відеомузика.
20.00 Телефільм «Втілення мрії». 20 серія.
20.25 Худ. фільм «Батько нареченої».
22.10 Відеомузика.
22.25 «Дні Турбіних». 2 серія.

П'ЯТНИЦЯ

27 листопада

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Калейдоскоп танцю.
9.55 Художній телефільм «Під чужим ім'ям».
11.25 Телефільм «А все, здавалося б, так просто».
11.40 Шкільний екран. 7 кл. Історія України. Культура Київської Русі.
12.10 УТН.
12.25 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 16 серія.
16.00 УТН.
16.05 Кінопрограма «В об'єктиві тварини». Науково-популярні фільми «Гренландський тюлень», «Восьминіг».
16.45 Естрадний концерт.
17.15 Вервиця.
17.50 Дні європейської музики у Києві.
18.30 Окрема думка.
19.00 УТН.
19.10 Концерт.
19.30 Знайомство зблизька. Психотерапевт С. Сорока.
20.15 Телерадіоканал «Право».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.40 Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Марія-Магдалина».
22.55 УТН.
23.10 П. Чайковський. Фільм-опера «Євгеній Онєгін».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 «Багаті теж плачуть». Художній телефільм.
8.45 ...До шістнадцяти і старші.
9.25 «Дивак». Документальний телефільм.
9.40 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
10.30 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє. «Острови Леонардо».
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Художній телефільм «Лев Гурович Синичкін».
12.35 «Наша дача». Художній телефільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Бізнес-клас.
15.05 Блокнот.
15.10 «Бджола Майя». Мультфільм.
16.00 Прем'єра документального телефільму «Шуманські джерела».
16.10 Центр.
16.50 Прес-експрес.
17.00 Новини.
17.20 Нормандія-Німан. Півстоліття пам'яті й дружби.
17.50 Людина і закон.
18.20 Вагон 03.
18.50 Поле чудес.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 У клубі детективів. Прем'єра художнього телефільму «Старий друг» із телесеріалу «Лінда».
21.35 ВІD представляє: «Політбюро».
22.05 Музобоз.
22.45 Людина тижня.
23.20 Автошоу.
23.40 Хіт-конвейєр. У перерві 23.00 — Новини.
0.40 «Наша дача». Художній телефільм.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Реклама.
7.25 Час ділових людей.
11.00 Художній телефільм «Санта-Барбара». 105 серія.
11.50 Дозвілля. ТБ-ателіє.
12.05 Ностальгічні посиденьки.
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Телебіржа.
15.30 Студія «Рост». Кенгуру.
16.00 Там-там-новини.
16.15 Мінарет.
16.30 «Сім'я Смирнових. Як жити далі?». Телефільм.
17.15 М-трест.
17.30 Уолт Дісней по п'ятницях. «Справа Джастіна». Художній фільм.
18.45 Свято кожен день.
18.55 Реклама.
19.00 Київська панорама.
19.20 Експоцентр представляє.
19.25 Тема з варіаціями. «Російська пісня» збирає друзів».
21.00 Музичний фільм «Кобзарські мандри Василя Нечепи».
22.00 Вісті.
22.25 Бумеранг.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.35 Мультфільми.
14.00 Худ. фільм «Перстень з русалкою».
16.30 Відеомузика.
18.55 Мультфільми.
19.15 Худ. фільм «Брудні, мерзотні негідники».
21.00 Грає Майк Олдфілд.
22.25 «Дні Турбіних». Худ. телефільм. 3 серія.

СУБОТА
28 листопада

I ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Художній фільм «Марія-Магдалина».
9.45 П. Чайковський. Фільм-опера «Євгеній Онєгін».
11.35 Живе слово. Український правопис.
12.15 УТН.
12.25 Таланти твої, Україна. «Подільське гроно калинове». (Вінницька обл.).
14.05 Менора.
15.05 Для дітей. Художній телефільм «Без сім'ї». 1 серія.
16.25 Доброго вам здоров'я. СНІД — чума XX століття.
16.55 Мультфільм «Кругосвітня подорож Віллі Фога». 13 і 14 серії.
17.55 Плеяда. Художньо-публіцистична програма.
19.00 УТН.
19.30 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 17 і 18 серії.
20.15 Говоримо українською.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.40 Художній телефільм «Адам одружується з Євою». 1 серія.
22.45 Арт-майдан.
0.15 УТН.
0.25 Відбіркова гра чемпіонату Європи з волейболу. Жінки. Збірна України — збірна Литви.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Марафон-15 — малятам. Прем'єра мультфільму «Мій маленький поні». 1 серія (Великобританія).
8.25 Ельдорадо.
8.55 Автограф по суботах.
9.25 Справа.
9.35 Інститут людини.
10.05 Авіакосмічний салон.
10.20 Стиль.
10.50 Невідома Азія. Чи прийде князь Сходу?
11.20 Музичний кіоск.
11.50 Прем'єра музичного відеофільму «Євангеліє для лукавого».
13.00 Студія «Політика» представляє програму США «Свобода вибору».
13.30 Телемемуари. Музична програма.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Технодром.
14.35 Барви веселки. Заключна передача фестивалю телепрограм народної творчості «Веселка».
15.35 Відкриття Європейського центру російської культури.
15.45 Червоний квадрат.
16.25 Мультфільм.
16.50 Вагон 03.
17.20 Мультпамфлет.
18.15 Вперше на телеекрані. Художній фільм «До першої крові».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Брейн-ринг.
22.00 Європа плюс.
23.00 Новини.
23.20 Останній кіносеанс. Вперше на телеекрані. Художній фільм «Секс-місія» (Польща).

III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

8.30 Якщо вам після...
9.00 Відеоканал «Плюс одинадцять».
10.15 Бумеранг.
11.00 «Учень лікаря». Художній фільм.
12.25 Невідомі інтерв'ю. Ясір Арафат.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
14.20 Пілігрим.
15.05 Козирна дама.
15.35 К-2 представляє: «Зірки Америки».
16.05 Футбол без кордонів.
17.00 К-2 представляє: «Абзац».
17.30 Парламентський вісник.
17.45 Вустами маляти.
18.40 Київська панорама.

III ПРОГРАМА УТ

19.00 Візитка.
19.05 Мультфільми.
19.30 СІТ-3.
19.40 «Благословляю і молюся». Із серіалу «Нова хвиля».
20.05 Хіт-рік.
20.40 Візитка.
20.45 «3×200».
20.55 Художній фільм «Таємниця «Чорних дроздів».
22.30 СІТ-3.
22.40 Візитка.
22.45 Субота. Вечір.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

11.30 Худ. фільм «Душа моя».
13.40 Відеомузика.
13.55 Технодром.
14.05 Худ. фільм «Адмірал Нахімов».
15.55 Хокей. Кубок ліги. «Крила Рад» — «Хімік».
18.30 Мультфільми.
19.00 Худ. фільм «Бетховен».
20.30 Співає Елтон Джон.
21.15 Чемпіонат світу з міні-футболу.
22.25 «Остання справа комісара Берлаха». Худ. телефільм. 1 серія.

НЕДІЛЯ
29 листопада

I ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці. Інформаційно-музична програма.
9.30 Шлях до себе. Цехмайстер народних інструментів бандурист М. Будник.
10.15 Для дітей. Художній телефільм «Без сім'ї». 2 серія.
11.30 Канал «Д».
12.30 УТН.
12.45 «Відеофільм «Українська повстанська».
14.10 Село і люди.
14.55 Музичне кафе.
15.40 Маю честь.
16.40 Клас-юніор-бізнес.
17.45 Свічадо. Науково-пізнавальна відеопрограма.
18.45 Зичимо щастя.
19.45 УТН.
19.55 Художній телефільм «Бодетаун». 19 і 20 серії.
20.45 На добраніч діти.
21.00 Кінопроба. Телегра.
22.00 Тиждень.
22.30 Художній телефільм «Адам одружується з Євою». 2 серія.
23.35 УТН.
23.50 Циркова програма.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО

6.00 Година сили духу.
7.00 Тираж «Спортлото».
7.15 «Золота антилопа». Мульт. фільм.
7.45 Творчість народів світу. Люди і боги Тібету.
8.15 З ранку раненько.
8.45 Село.
9.15 «Доки всі вдома». Розважальна програма.
9.45 Прем'єра рубрики «Розумники і розумниці».
10.25 Під знаком Пі.
11.15 Прем'єра художнього телефільму «Пригоди Чорного Красунчика».
11.40 Нове покоління вибирає
12.30 Прем'єра мультфільму «Піф і Геркулес».
12.40 Прем'єра документального фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
13.30 Прем'єра телефільму «Дім на Волхонці». Фільм 7.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Діалог у прямому ефірі.
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Живе дерево ремесел.
16.00 Панорама.
16.40 Телелоція.
16.55 Уолт Дісней представляє...
17.45 Новини.
18.00 Актори, актори, актори...
19.00 Кіноафіша.
19.25 Вперше на телеекрані Художній фільм «Карнавальна історія» (США).
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 «Нині». Релігійна програма
23.00 Новини.
23.25 Ранкова зірка в нічному ефірі.

III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

9.10 Шість соток.
9.30 «Пригода в Королівстві». Ляльковий мультфільм 14 серія.
10.00 Ати-бати...
10.30 Телекросворд. Розважальна програма.
11.00 Студія «Нота бене». «Зал очікувань».
11.55 Телегра «Лого».
12.25 Ази кар'єри.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті
13.20 Не вирубати...
13.35 Студія «Рост». Гуффі-Геймз.
14.25 Неділя в провінції. Архангельськ.
15.10 Прем'єра мультфільму «Дораемон» (Японія).
15.25 Познер і Донах'ю.
16.00 Кубок України з футболу. «Динамо» — «Прикарпаття». 2 тайм
17.00 Кубок України з футболу. «Дніпро» — «Нива».
18.45 Обличчям до столиці.

III ПРОГРАМА УТ

19.00 Візитка.
19.05 Мультфільми.
19.30 СІТ-3.
19.40 «Благословляю і молюся». Із серіалу «Нова хвиля».
20.05 Візитка.
20.10 «Сідайте й дивіться».
20.20 «Два центри чорного мистецтва» (США).
21.10 Художній фільм «Скарб Агри». 1 серія.
22.30 СІТ-3.
22.40 Художній фільм «Скарб Агри». 2 серія.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

11.40 Мультфільми.
12.00 Грає Карлос Сантана.
12.30 Худ. фільм «Троє втікачів».
14.10 Відеомузика.
18.15 Мультфільми.
18.30 Худ. фільм «Містер Доля».
20.10 Худ. фільм «Поліцейська історія».
21.50 Музична пауза.
21.55 «Остання справа комісара Берлаха». Худ. телефільм. 2 серія.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 449808

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 031222.